

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ

NEA

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ • 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1999 • ΕΤΟΣ 23ο • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 248 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 100

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ κ. ΒΑΣ. ΒΑΛΑΣΟΠΟΥΛΟ

...«Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η πολιτική βούληση για τη στήριξη της ενδοχώρας της Κρήτης, και ειδικά περιοχών όπως η Βιάννος, είναι προτεραιότητα της Περιφέρειας Κρήτης» (απόσπασμα από επιστολή του Γεν. Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης προς τα Β.Ν. 30.7.1998).

Κύριε Γενικέ,
Δεν αμφισβητήσαμε, τότε, τη διαβεβαίωση αυτή και πιστεύουμε ότι εξακολουθεί να ισχύει και σήμερα.

Για τη μεθόδεση όμως και

τον ρυθμό που εκδηλώνεται πρακτικά η πολιτική βούληση για τη στήριξη της ενδοχώρας, και ειδικά της περιοχής Βιάννου, επιτρέψέτε μας να έχουμε πολλά ερωτηματικά.

Δεν θα αναφερθούν σήμερα οι στήλες αυτές σε όλα, στα οποία είχαν αναφερθεί τα Β.Ν. και ο Σύλλογος Βιαννιτών Ηρακλείου στην επιστολή τους στις 30/6/1998.

Γι' αυτά, και τα όσα άλλα προβλήματα της περιοχής, σας καλέσαμε τότε σε μια επιτόπια επίσκεψή σας. Σας καλούμε και σήμερα, για να δείτε επί τόπου τον όγκο

των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο νεοσύστατος Δήμος Βιάννου, χωρίς καμιά υποδομή, χωρίς τη στοιχειώδη βοήθεια μέχρι σήμερα, με τις απεγνωσμένες προσπάθειες του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου, στο σύνολό του, να βάλει κάποια σειρά στη στέγασή του, στην οργάνωση υπηρεσιών, στον προγραμματισμό κάποιων μελετών και στις δυνατότητες να εκτελεστούν κάποια έργα.

Τα ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ θα αναφερθούν σήμερα στο μεγάλο, στο καυτό για τη Βιάννο και την ευρύ-

τερη περιοχή πρόβλημα, το δρόμο Ηράκλειο-Άγιος Σώζων-Πεζά-Αρκαλοχώρι- Βιάννος-Ιεράπετρα. Και είναι πρόβλημα της ευρύτερης περιοχής, όπως με έμφαση τονίστηκε στη συνάντηση των 5 δημάρχων, που πραγματοποιήθηκε στις 5 Φεβρουαρίου στην έδρα του Δήμου Βιάννου.

Και για μεν το τμήμα Κόμβος Κατσαμπά-Άγιος Σώζων ελπίζουμε να προχωρήσουν οι εργασίες σύμφωνα με όσα σε τελευταίες ανακοινώσεις σας από τον τύπο, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση

έχουν αναφερθεί, και να παρακαμφθούν τα γρανάζια που μέχρι σήμερα καθυστέρησαν την προώθηση των εκεί εργασιών.

Θα γίνει όμως ιδιαίτερη αναφορά στο τμήμα Άγιος Σώζων-Μάρθα.

Κύριε Γενικέ,

Με τα όσα μέχρι σήμερα έχουν γίνει γνωστά, έχετε την πρόθεση να προγραμματισθούν εργασίες στο τμήμα αυτό με τη χρηματοδότηση από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ή Πακέτο Σαντέρ, όπως έχει ονομαστεί) με έναρξή τους

το 2000 και ολοκλήρωση το 2004. Αλλά:

Η συνήθως χρονοβόρα διαδικασία των απαλλοτριώσεων θα ολοκληρωθεί μέσα στο 1999; Ας επιδιωχθεί.

Με τα όσα όμως παραδείγματα έχετε, από τη θέση που κατέχετε σήμερα και τις άλλες που έχετε προύπηρετήσει, θα πρέπει να πιστεύετε, όπως το ξέρει και το πιστεύει ο κόσμος όλος, ότι οι προγραμματισμοί κατασκευής δημοσίων έργων, αρκετές φορές και

Συνέχεια στη σελ. 6

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΨΑΛΛΙΔΑΚΗ

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο φύλλο των Β.Ν. (246), ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πέτρας κ. Νεκτάριος, τιμώντας τη μνήμη του αρχιεπισκόπου Κρήτης μακαριστού Ευγενίου Ψαλλιδάκη, κυκλοφόρησε καλαίσθητη έκδοση με κείμενα από τη ζωή και το έργο του, πλούσιο φωτογραφικό υλικό αλλά και αρκετά κείμενα από το αρχείο του που αναφέρονται σε λόγους, προσφωνήσεις, σε διάφορες εκδηλώσεις, σε χειροτονίες επισκόπων, λόγους επικηδείους και επιμνημόσυνους, καθώς και διάφορες εγκυκλίους και εισηγήσεις.

Από τους επιμνημόσυνους λόγους που αναφέρονται στην έκδοση αυτή καταχωρίζουμε στη συνέχεια αυτόν που ο μακαριστός Ευγένιος Ψαλλιδάκης εκφώνησε την 14η Σεπτεμβρίου 1952 στο μνημόσυνο που τελέσθηκε στ' Αμύρα Βιάννου. (Είχε δημοσιευθεί τότε, στο Περιοδ. "ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ" Τ. 10, Οκτ. 1952, σ. 189-190).

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΘΥΣΙΑΣΘΕΝΤΑΣ ΤΗΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

«Με ακράτητον συγκίνησιν επιτελούμεν σήμερον, επί τη 10η επετείω των μαρτυριών της Βιάν-

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

Η καλλιέργεια της ελιάς στην Αρχαία Κρήτη

Γιάννη Χρηστάκη π. Σχολ. Συμβούλου Π.Ε.

Μέρος 2ο

Για την εξαγωγή του λαδιού από τον ελαιόκαρπο έχουμε, πέρα από τις φιλολογικές, και πραγματικές μαρτυρίες, ευρήματα δηλ. που μας δίδουν συγκεκριμένη εικόνα της έκθλιψης ή της τριβής του καρπού για την εξαγωγή του απ' αυτόν.

Στο συμπέρασμα, ότι με την έκθλιψη ή την τριβή ο καρπός της ελιάς αποδίδει λαδί, έφτασε ο πρωτόγονος άνθρωπος από την παρατήρηση ότι κατά το πάτημά του ο ελαιόκαρπος απέδιδε υγρό λιπαρό, που μαλάκωνε το πέλμα του. Απ' αυτή την παρατήρηση οδηγήθηκε στο πρωτόγονο «λοιτριβείο», που κυριολεκτικά χρησιμοποίησε την τριβή για την εξαγωγή του λαδιού από τον ελαιόκαρπο. Πάνω σε μια τραχιά πέτρα τοποθετούνταν οι ελιές κι από πάνω τους σερόνταν μίαν άλλη από ένα ή δυο άτομα. Το

δεύτερο βήμα στον τρόπο εξαγωγής του λαδιού ήταν το ποδοπάτημα του ελαιόκαρπου πάνω σε τραχιά πέτρα, με τρύπες, για να τρέχει το υγρό του και να μαζεύεται σε δοχεία. Οι ελιές πριν από το «πάτημα» τους πλένονταν με ζεστό νερό και τοποθετούνταν για μερικές μέρες σε λάκκους. Αργότερα η επικλινή πέτρα αντικαταστάθηκε από την πέτρινη γούρνα, τον γνωστό «ληνό». Τέτοιοι ληνοί στην Κρήτη βρέθηκαν στον Κομμό, στη Φαιστό, στην Κνωσό, στο Βαθύπετρο κ.α. και χρονολογούνται από την υστερομινωική περίοδο.

Οι ληνοί αυτοί κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες. Το πρώτο είδος ήταν κατασκευασμένο από πηλό και είχαν βαθιά λεκάνη με κανάλι απορροής. Ο ληνός αυτός χρησιμοποιείτο και για το πάτημα

Συνέχεια στη σελ. 7

νου, μνημόσυνα ιερά υπέρ των εν τω τόπω τούτω, και ανά πάση τη επαρχία, κατά την 14ην Σεπτεμβρίου του 1943 εκτελεσθέντων αδελφών, θυμάτων της βαρβαρικής του ναζιστικού ολοκληρωτισμού. Όσοι έζησαν ή εγνώρισαν εκ του πλησίον την τραγικότητα των αποφράδων εκείνων ημερών απορούσι λέξεων διά να εκφράσωσαν αυτήν.

Εν ονόματι του απαισιού αξιώματος της ομαδικής ευθύνης, πεντακόσιοι περίπου Βιαννίται, άνδρες, γυναίκες, γέροντες και παιδιά, όλοι εκ του αμάχου

πληθυσμού, μεταξύ των οποίων και δύο ευλαβείς ιερείς, ο γέροντος ιερομόναχος της ιστορικής Μονής του Αγίου Αντωνίου Άρβης Κύριλλος και ο ιερέυς της παρακειμένης ενορίας Βαχού Λεωνίδας Πνευματικάκης, εσφαγιάσθησαν ή εξετελέσθησαν κατά τον πλέον απάνθρωπον τρόπον. Οι άλλοι, όσοι κατάρθρωσαν να διαφύγουν τα όμματα και τα φονικά όπλα των βαρβάρων, εκλείσθησαν εις στρατόπεδα συγκεντρώσεως διατελούντες υπό την συνεχή αγωνίαν και την απειλήν της

Συνέχεια στη σελ. 6

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΝΔΗΛΙΑ

Η επιτροπή ανεγέρσεως του Ι.Ν. Αγ. Πάντων Αμύρα και όσοι βοήθησαν για την τοποθέτηση των κανδηλιών σ' αυτόν, αφιερωμένα στη μνήμη των θυμάτων της επαρχίας Βιάννου και των γειτονικών χωριών της επ. Ιεράπετρας, ευχαριστεί όλους όσοι μέχρι σήμερα βοήθησαν, με την προσφορά τους, στη συγκέντρωση χρημάτων για την εξόφληση του λογαριασμού κατασκευής και τοποθέτησης των κανδηλιών. Για την κάλυψη και του υπόλοιπου ποσού που χρειάζεται, καλεί

όλους αυτούς που επιθυμούν και τιμούν τη μνήμη των θυμάτων της περιοχής να στείλουν και τη δική τους προσφορά. Απευθυνόμαστε στους απογόνους των θυμάτων που είτε δεν το πληροφορήθηκαν είτε δεν μπόρεσαν μέχρι σήμερα να στείλουν την προσφορά τους.

Ιδιαίτερα όμως απευθυνόμαστε στις Ενορίες και τους Πολιτιστικούς Συλλόγους της περιοχής, που η συμμετοχή τους, εκτός από λίγες εξαιρέσεις, πιστεύουμε ότι είναι επιβεβλημένη.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΘΕΙ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Πριν από 20 περίπου χρόνια στην Επαρχία Βιάννου δεν υπηρέτουσε γεωπόνος, παρά τις αυξημένες ανάγκες που υπήρχαν στις καλλιέργειες και στη διεκπεραίωση πολλών, γραφειοκρατικής μορφής, θεμάτων.

Με σκληρό αγώνα των τότε φορέων, αλλά και των κατοίκων της επαρχίας το Γραφείο του επαρχιακού Γεωπόνου, όπως λεγόταν τότε το σημερινό Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης Βιάννου, πλαισιώθηκε από τρεις γεωπόνους. Όμως, παρά τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής, πριν από 5 χρόνια ο ένας μετά τον άλλο οι

δυο από τους τρεις γεωπόνους που υπηρέτουσαν στη Βιάννο μετατέθηκαν. Οι διαμαρτυρίες των παραγωγών και του συνόλου των κατοίκων της περιοχής, για να καλυφθεί η κενή θέση που υπάρχει στο Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης της περιοχής Βιάννου, δεν εισακούονται. Η αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχίας Ηρακλείου δεν προχωρεί στην ικανοποίηση του αιτήματος μιας ολοκληρωμένης περιοχής που είναι στο σύνολό της γεωργική. Η επέκταση των καλλιεργειών στα ελαιόδεντρα,

Συνέχεια στη σελ. 8

ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Βιάννου με τακτικές συνεδριάσεις του προχωρεί στην οργανωτική συγκρότηση των υπηρεσιών του Δήμου.

Όπως έχει γίνει γνωστό, ενώ προχωρεί στη σύνταξη του προϋπολογισμού 1999, σε τελευταία συνεδρίασή του ψήφισε τον κανονισμό λειτουργίας του Δημοτικού Συμβουλίου και στη συγκρότηση διαφόρων κατ'ά θέματα επιτροπών. Μεταξύ των επιτροπών, η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για την Παιδεία αναφέρει:

Το συμβούλιο, αφού έλαβε υπόψη του: 1) Την εισήγηση της Προέδρου 2) Τις διατάξεις του άρθρου 60 του Ν. 1566/85 3) Τις διατάξεις του άρθρου 106 του Δ.Κ.Κ. (Π.Δ. 410/95)

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Ορίζει πρόεδρο για τη Δημοτική Επιτροπή Παιδείας για τη διετία 1999-2000 τον Αντ'χο Δροσατάκη Ιωάννη, καθώς και

για τις Σχολικές Επιτροπές για τα Δημοτικά διαμερίσματα τους παρακάτω:

1. Άνω Βιάννου Λύκειο-Γυμνάσιο: Παπαμαστοράκη Μαρίνα.
2. Άνω Βιάννου, Δημοτικό-Νηπιαγωγείο: Δοριάκης Μιχαήλ
3. Καλάμι: Κασσωτάκης Ιωάννης
4. Καστρί: Γιαμαλάκης Ιωάννης
5. Αμρών: Βαρδάκης Σωκράτης
6. Αφρατί: Δολαψάκης Νικόλαος
7. Άρβης: Σταυρακάκη Ελένη
8. Εμπάρου: Μακράκης Ιωάννης
9. Μάρθα: Τσαγκαράκη Ζαχαρένια

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Για το νερό ύδρευσης όλων των διαμερισμάτων και οικισμών του Δήμου, έγινε χημικός και βιολογικός έλεγχος, ώστε οι κάτοικοι να πίνουν κατάλληλο νερό. Οι έλεγχοι αυτοί θα γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

ΕΚΚΛΗΣΗ

Κάνω έκκληση στους δημάρχους των δήμων που εμπλέκονται στο δρόμο Ηράκλειο-Πεζά-Αρκαλοχώρι-Βιάννος-Ιεράπετρα, να επισπεύσουν τις όποιες ενέργειες προγραμματίσαν κατά τη συνάντησή τους με το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Βιάννου.

Η υλοποίηση της κατασκευής του έργου, για το οποίο έγινε η συνάντηση αυτή, δεν έχει περιθώριο για οποιαδήποτε χρονοτριβή,

Μανώλης Κλαδάκης

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ

«ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΑΝΝΟΥ 1940-1945»

Συνεχίστηκαν και το μήνα που πέρασε οι προσφορές για την έκδοση: ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΑΝΝΟΥ 1940-1945.

Εστειλαν: Στέφανος Παπαγιαννάκης 15.000 δρχ. στη μνήμη του ανιψιού του Μανώλη Κουφλιτάκη.

Μαίρη Κονσολάκη 10.000 δρχ.

Ετσι, το συνολικό μέχρι σήμερα ποσό ανέρχεται σε (προηγ. 2.423.200+25.000)= 2.348.200 δρχ.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Δήμος Βιάννου: Δήμαρχος	22850
» : υπηρεσίες	22820, 22851, 22236
Κέντρο Υγείας Δ/ντής	22669
Πληροφορίες	22625 ή 22647
Ιατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Λύκειο Βιάννου	22277
Αγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Ελαιουργείο)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβες)	22121
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Τ.Ο.Ε.Β.	22690
Ελληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακεία Άνω Βιάννου	22140
Φαρμακείο Πεύκου	31295
Γεωπόνοι	22317
Α.Τ.Ε. Βιάννου	22180
ΑΓΟΡΑΙΑ	
Πετράκης Χαρ. - Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος - Βιάννος	22304
Θεοδοσιάκης Γεώργιος - Πεύκος	31437
Καρτάκης Εμμανουήλ - Λουτράκι	22605
Λασηθιώτακης Γ. - Βιάννος	22355
Γαλανάκης Μιχ. - Χόνδρος	22101
Φαρολογάκης Κων. - Χόνδρος	22109
Κονσολάκης Ιωάννης - Αμυρά	31420
(Για υπεραστικά: 0895)	

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γάμοι:

Στο Ηράκλειο Γεώργιος Ι. Κονδύλακης και Παναγιώτα Σιώμου.

Θάνατοι:

Στην Αθήνα. Εμμανουήλ Ι. Κουφαλιτάκης, Εμμανουήλ Ηλία Βασιλάκης

Στην Άνω Βιάννο: Κων/νος Εμμ. Βλαχάκης

Σοφία σύζ. Χαρ. Πετράκη

Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε πολύ τους συγγενείς και φίλους μας που πήραν μέρος στην τελετή των γάμων μας στις 31 Ιανουαρίου με κουμπάρο το γιατρό Μύρωνα Βερκοκάκη.

ΔΩΡΕΕΣ

Μας έστειλαν

- Για το νεκροταφείο Βαχού

Στη μνήμη **Χρυσής Αρ. Πνευματικάκης**

Τα παιδιά της Γεώργιος και Χρύσα Πνευματικάκη, Μιχάλης και Ελένη Πνευματικάκη 200.000δρχ.

Αμαλία και Νίκος Δρυλεράκης 20.000δρχ.

Στη μνήμη **Ορέστη Χατζάκη**

Η σύζυγός τους Ηλέκτρα Χατζάκη για το Δημοτικό Σχολείο Άρβης 100.000 δρχ.

Και για το Γηροκομείο επ. Βιάννου 50.000δρχ.

Η Αικατερίνη Γ. Κτιστάκη για το νεκροταφείο Πεύκου 20.000δρχ.

Η Μαίρη Κονσολάκη για το Γυμνάσιο Βιάννου 20.000δρχ.

Ο Νίκος Γ. Βλαχάκης στη μνήμη **Κων/νου Εμμ. Βλαχάκη** 10.000δρχ.

Δωρεές για την αιογράφηση του Ι.Ν. Μιχ. Αρχαγγέλου

-Εμμ. Παπαγιάννης. Στη μνήμη: **Εμμ. Μαστρογιωργάκη** 5.000, **Ελένης Στυλιανάκη** 5.000 και **Κα-**

τίνας Τσοπάκη 5.000.

-Ξανθίππη και Κλειώ Αγαπάκη 10.000

- Στη μνήμη **Νικολάου Παπαμαθθαϊάκη**, τα παιδιά του 20.000 και Ιωσήφ Δημοσθ. Παπαμαθθαϊάκης 30.000.

- Στη μνήμη **Εμμ. Μαστρογιωργάκη**, η σύζυγός της Καίτη Εμμ. Μαστρογιωργάκη 50.000, Χρυσούλα Μαρκάκη 10.000, Εμμαν. Δημ. Παπαμαθθαϊάκης 20.000, Κων/νος Καλογιαννάκης 10.000, Χαρ. Ι. Παπαδομαρκάκης 10.000, Γεωργ. Κατωγιαννάκης 10.000, Εμμ. Αγιοργιωτάκης 10.000, Βασ. Ζερβουδάκης 10.000, Γεώρ. Νιταδωράκης 10.000.

- Στη μνήμη **Ελένης Στυλιανάκη**: Κατίνα Κ. Κουφαλιτάκη 15.000, Παναγιώτα Γελασάκη 20.000, Διονύσης Κωνσταντινίδης 5.000, Μαρία Κουφαλιτάκη 5.000, Στέφανος-Όλγα Παπαγιαννάκη 10.000, Χαρίλαος Κουφαλιτάκης 10.000, Εμμ. Γελασάκης γεωπόνος 5.000, Σταύρος Βλαχάκης 10.000, Βασιλίσσα Βλαχάκη 10.000, Διακάκης δάσκαλος 10.000.

- Στη μνήμη **Μαρίας Μαγκουφάκη**, ο σύζυγός της Νικ. Μαγκουφάκης 20.000.

- Στη μνήμη **Κατίνας Τσοπάκη**: Μενέλαος Τσοπάκης 50.000, Γεώργιος Τσοπάκης 20.000, Γρηγόρης Τσοπάκης 20.000, Ελευθερία Παξιμαδάκη 10.000, Πέτρος Παπαπέτρο 10.000, Νίκος Τερζάκης 5.000.

- Η Μαρία σύζ. Μιχ. Μαστρογιωργάκη: Στη μνήμη του συζύγου της **Μιχ. Μαστρογιωργάκη** 10.000 και στη μνήμη **Γεωργίου Ι. Βλαχάκη** 5.000.

- Στη μνήμη **Μενέλαου Καρπαθάκη** 20.000.

- Για τον Ι.Ν. Αγίας Βαρβάρας, ο Ηλίας Παναγιωτίδης 5.000δρχ.

Για το Κέντρο Υγείας Βιάννου κατέθεσαν:

1. Στη μνήμη του **Γουρνιεζάκη Εμμανουήλ**

Σπύρος Βουτουφιανάκης 8.000, Ιωάννης Χριστοφορίδης 20.000, Θεονύμφη Σηφάκη 10.000, Φιλήμονας Ραπτάκης 5.000, Δημήτρης Σπανάκης 5.000, Άννα Κοντονασάκη-Φιλιππίδη 5.000, Εμμανουήλ Νεραντζάκης 5.000, Εμμανουήλ Κουτεντάκης 5.000, Ιωάννης Κουτσανδρέας 5.000, Στυλιανή Φραγκάκη 5.000, Εμμανουήλ Αλεξανδράκης 5.000, Χρήστος Παπαδογιάννης 5.000δρχ.

2. Στη μνήμη της **Στυλιανάκη Ελένης**

Μιχάλης Μπιτσάκης του Ηλία 10.000, Νίκος Ζαμπουλάκης 10.000, Δημήτρης Ζαμπουλάκης 5.000, Δημήτρης Σπανάκης 10.000, Αντώνης Δογκάκης 10.000, Συμεών και Μαρία Πετράκη 5.000, Ιωάννης και Μαρία

Πνευματικάκη 5.000, Μιχαήλ Γουρνιεζάκης του Ιωάννου 5.000, Φιλήμονας Ραπτάκης 5.000, Νίκος και Δήμητρα Καρανδινάκη 5.000, Πολυχρόνης Λουλάκης 10.000, Ιωάννης Δογκάκης 5.000, Μιχαήλ Στυλιανάκης 20.000, Εμμανουήλ Κουντεντάκης 5.000δρχ.

Το Κέντρο Υγείας τους ευχαριστεί θερμά.

Υπέρ Γηροκομείου
Δωρεά κ. Ντίνας Καλοβέρου στη μνήμη του **Ιωάννου Καλοβέρου** και **Δημητρίου Κουφαλιτάκη** 10.000.

κ. Δέσποινας Παπαδάκη στη μνήμη του συζύγου της **Ανδρέα Παπαδάκη** (Βιαννίτη) 10.000

κ. Γεώργιος Ι. Κασωτάκης 5.000 στη μνήμη **Μαρίας Αρχοντουλάκη** του Γεωργίου

οικ. Ιωάννου Καραγιωργάκη στη μνήμη του πατέρα τους **Αδαμαντίου** με τη συμπλήρωση ενός χρόνου 50.000.

Η κ. Ελισάβετ Χατζηδάκη και τα παιδιά της Μαίρη-Χριστόφορος στη μνήμη **των νεκρών τους** 60.000.

Στη μνήμη της **Σοφίας Πετράκη** οικ. Χαριλάου Πετράκη 30.000, Αγαπάκης Χαρίλαος-Βαγγελιώ 10.000, Παπαδάκης Μπάμπης-Αγγέλα 10.000, Αγγέλα Βιράκη 5.000, Καρτάκης Μιχαήλ του Κων/νου 5.000, Γουρνιεζάκης Μάνθος (Φαρμακ.) 5.000, Τακτικάκης Κων/νος 10.000.

Για τον Ιερό Ναό Αγίας Παρασκευής Άνω Βιάννου

Στη μνήμη **Κων/νου Βλαχάκη** κατέθεσαν:

Γεώργιος Σπανάκης του Μιχαήλ 5.000, Εμμανουήλ Σπανάκης 5.000, Στέλλα Σπανάκη 5.000, Αριστείδης Κρασάς 5.000, Εμμανουήλ Τερζάκης 5.000, Εμμανουήλ Λυδάκης 5.000, Δημήτριος Κανάκης 10.000, Ιωάννης και Ελισάβετ Πλουμάκη 10.000, Παντελής και Θεογονσία Χατζηχαράλμπος 10.000δρχ.

Για τον Ιερό Ναό Αγίας Αικατερίνης Άνω Βιάννου.

Στη μνήμη **Σοφίας Πετράκη** ο σύζυγός της Χαρίλαος κατέθεσε 20.000δρχ.

Ευχαριστήρια

• Το Διοικητικό Συμβούλιο του Γηροκομείου Βιάννου ευχαριστεί πολύ τον κ. Μιχάλη Κουφαλιτάκη που δώρισε ένα λιβάδι στη θέση Λίμνες ενός περίπου στρέμματος για την αποπεράτωση του Γηροκομείου. Όποιος ενδιαφέρεται να ζητήσει πληροφορίες από το Διοικητικό Συμβούλιο του Γηροκομείου.

• Η Ερανική Επιτροπή Άρβης θέλει να ευχαριστήσει την οικογένεια του Αμιλίου Χατζάκη για την εκ δρχ. 300.000 συμβολή της στην προσπάθεια που γίνεται για την ανέγερση του Ιερού Ναού Αποστόλου Παύλου Άρβης. Η δωρεά γίνεται αντί μνημόσυνου στην μνήμη του αξέχαστου αδελφού και θείου τους Ορέστη.

Για την επιτροπή ανεγέρσεως Ο εφημέριος π. Στυλιανός Γεωργιαννάκης

• Είμαστε βαθιά συγκινημένοι και εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες σ' όλους που με οποιοδήποτε τρόπο μας συμπαράσταθηκαν στο βαρύ πένθος μας για τον ξαφνικό θάνατο του αγαπημένου μας συζύγου, πατέρα, αδελφού **ΚΩΣΤΗ ΕΜΜ. ΒΛΑΧΑΚΗ**

Η γυναίκα του, τα παιδιά του, η πεθερά του, τ' αδελφία του, οι λοιποί συγγενείς.

• Ευχαριστώ θερμά τον Σύλλογο Βιαννιτών της Αθήνας "Ο Διαβάτης", καθώς και όλους τους συγγενείς και φίλους, που μου συμπαράσταθηκαν με οποιοδήποτε τρόπο στο θάνατο του αγαπημένου μου συζύγου Μανώλη Κουφαλιτάκη.

Με βαθιά εκτίμηση
Αλίκη Κουφαλιτάκη

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΚΟΥΦΑΛΙΤΑΚΗΣ

Πέθανε ξαφνικά και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Εμμανουήλ Ι. Κουφαλιτάκης, συνταξιούχος εφοριακός.

Ο Μανώλης Κουφαλιτάκης, γεννήθηκε στην Άνω Βιάννο το 1921, δεύτερος από τους 4 γιους του Κουφαλιτογιάννη. Είχε την ατυχία να χάσει τη μητέρα του Μαρία το γένος Στέργιου Σηφάκη σε μικρή ηλικία. Όμως η δεύτερη γυναίκα του πατέρα του Ελένη το γένος Παναγιώτη Σηφάκη αγάπησε το Μανώλη από τον αδελφό του Δημήτρη όσο και τα δικά της παιδιά το Βαγγέλη και το Γιώργη και την αγάπησαν κι αυτά.

Τέλειωσε το Γυμνάσιο το 1938 και φοίτησε στη συνέχεια στην Πάντειο Σχολή Αθηνών. Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του και των στρατιωτικών του υποχρεώσεων διορίστηκε στο Υπουργείο Οικονομικών.

Υπηρέτησε από το 1948 στην Εφορία Ηρακλείου, Χανίων στη συνέχεια κι αργότερα ως διευθυντής σε διάφορες Εφορίες των Αθηνών.

Το 1945 παντρεύτηκε την Αλίκη Νικ. Κοτσιφάκη, καθηγήτρια Οικιακής Οικονομίας, από τα Χανιά, με την οποία έζησαν πολύ ευτυχισμένα χρόνια μέχρι και τις

13/2/1999, ημέρα που ένα καρδιακό επεισόδιο (ανακοπή της καρδιάς) τους χώρισε για πάντα.

Η ευγένεια και η καλοσύνη που διέκριναν τον Μανώλη Κουφαλιτάκη και τη γυναίκα του, τους έκαναν αγαπητούς στους Βιαννίτες της Αθήνας, που ανάμεσα τους ζούσαν αρκετά χρόνια, στην ευρύτερη κοινωνία της Αθήνας, των Χανίων αλλά και της Βιάννου, που κάθε χρόνο την επισκεπτόταν με την παραμονή του εκεί αρκετές ημέρες και όλοι πληροφορήθηκαν το θάνατό του με πολλή συγκίνηση.

Ας είναι η μνήμη του αιωνία.

Αυτή ήταν η καθημερινή απασχόληση, χαρά και ικανοποίησή του. Πέρασε έτσι όλη τη ζωή του μέσα στη βιαννική φύση και τα πολλά ελαιόδεντρα που φύτεψε θα μνημονεύουν στο πέρασμα του χρόνου τη δημιουργική παρουσία του.

Όταν κάποτε ο αδελφός του του είπε: Κάτσε, μωρέ Κωστή και μια μέρα να ξεκουραστείς...» του απάντησε: «Δεν μπορώ, άμα ποθάνω θα ξεκουραστώ».

Κωστή του Βραχομανώλη, ας είναι ελαφρό το βιαννικό χρώμα, που τόσες φορές πότισε με τον ιδρώτα σου, το αίμα σου, την αγάπη σου και τώρα σε σκεπάζει.

Μιχ. Κυριακάκης

ΚΩΣΤΗΣ ΕΜΜ. ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Μέσα του Φλεβάρη έφυγε ξαφνικά ένας ακόμη Βιαννίτης, ο Κωστής του Βλαχομανώλη σε ηλικία 56 χρόνων.

Ο απρόσμενος θάνατός του βύθισε σε βαρύ πένθος όχι μόνο το οικογενειακό του περιβάλλον αλλά και όσους τον γνώρισαν.

Τίμιος με τον εαυτό του και το συνάνθρωπό του, τον κέρδιζε με την ευθύτητα του χαρακτήρα, την ειλικρίνεια, τη φιλαλληθεια, την ντρομπροσύνη, το ζεστό χαμόγελο, την ανιδιοτέλεια του. Δεν εκμεταλλεύτηκε, δεν έβλαψε, δεν εξήμιωσε άνθρωπο στις συναλλαγές του.

Πρόσφερε περισσότερα απ' όσα έπαιρνε, έχοντας ως αρχή του το ευαγγελικό «μακάριον το δίδοναι μάλλον ή λαμβάνειν».

Γαλουχήθηκε από τους γονείς του, ιδιαίτερα από τη μάνα του, με χριστιανικές αρετές και αγάπη προς την εκκλησία. Υπήρξε υποδειγματικός σύζυγος και στοργικός πατέρας, παρόλο που δεν πρόλαβε να δει αποκατεστημένα τα παιδιά του.

Κυρίως όμως υπήρξε ο παραδοσιακός γεωργός της βιαννικής γης. Ήταν από τους τελευταίους γεωργούς που διατηρούσε ζευγάρι με βόδια και με το «ησιόδειο» αλέτρι όργανο τις ελιές, έσπερνε λιβάδια και πλαιγίε με δημητριακά και αλώνευε με το βωλόσουρο.

Από μικρός δόθηκε στη γεωργία, ακολουθώντας προγονικά βήματα κι έχοντας έμφυτη κλίση καλλιέργησε υποδειγματικά την πατρική περιουσία. Συστηματικά ασχολήθηκε με την καλλιέργεια της ελιάς και πολλαπλασίασε τα λιόδεντρα

που πήρε από τους γονείς του.

Κωστή του Βραχομανώλη, ας είναι ελαφρό το βιαννικό χρώμα, που τόσες φορές πότισε με τον ιδρώτα σου, το αίμα σου, την αγάπη σου και τώρα σε σκεπάζει.

Μιχ. Κυριακάκης

Νίκος Χ. Παπαμαθθαϊάκης

Πότε τις χάρες σου μια μια τις παίζω κομπολόι, πότε ξανά λυγμό λυγμό τις δένω μοιρολόι

(Ρίτσος)

Πάνε τρία χρόνια που πέρασε τον Αχέροντα ο αγαπημένος μας, ο Αξέχαστος Αδελφός μας, ο οφθαλ-

μίατρος **Νίκος Παπαμαθθαϊάκης** και μας άφησε να ενθουσιάσουμε τα νεανικά μας χρόνια, όπου τα βραδινά μας μιλούσε για ποίηση με τις απαγγελίες του από των Ομήρων τους στίχους και τις νύχτες κοιτάζαμε μαζί τα αστέρια. Πάντα, αδελφέ μας, θα μας συντροφεύει το χαμόγελό

σου, η ζωντανή σου φωνή και η άσπρη φλόγα της καρδιάς σου. Και σήμερα, που ένα ορθό κυπαρίσσι της ζωής σου το σύννορο δείχνει και τάφο γης μας έχει χωρίσει έσβησαν τα ποιήματα και το φως μαζί.

Γιώργος Παπαμαθθαϊάκης
Ευαγγελία Παπαμαθθαϊάκη-Λέστερ

Στον Ορέστη που καμαρώναμε κι αποζητούμε...

...Ο Ορέστης Χατζάκης γεννήθηκε στον Άγιο Βασίλειο της Βιάννου 70 χρόνια πριν. Έφτασε στην κρητική γη σαν ένα όμορφο κύμα, που σε λούζει και σε δροσίζει, μα δεν σε πνίγει...

Μεγάλωσε παίζοντας στα καλντερίμια του χωριού του, ανασταίνοντας τη ζεστασία των απλών ανθρώπων, ξεδιψώντας με την αγάπη των δικών του και σκορπώντας γύρω του απλόχερα την ξεγνοιασιά της παιδικής του αθωότητας.

Λίγα χρόνια αργότερα, προσπερνώντας, στις ανεμοδαρμένες στροφές της Ρουσάς Κεφάλας, τη μοίρα των χωριατοπαίδων του καιρού του, σπούδασε στο πολύβουο Γυμνάσιο της Βιάννου. Εκεί μέσα στις πυκνογραμμένες σελίδες της πρώτης γνώσης άρχισε να χτίζει τον επιστήμονα. Τελειώνοντας το Γυμνάσιο, φίλαξε στη σχολική του τσάντα τις αναμνήσεις της ακριβής του νιότης και κρατώντας το χέρι της Ηλέκτρας, της πρώτης του αγάπης, αποχαιρέτισαν με δάκρυα την Κρήτη...

Τέλειωσε το Πανεπιστήμιο της Αθήνας και αφού καμάρωσε τη στρατιωτική του στολή, γύρισε στη Βιάννο, οικογενειάρχης και οδοντίατρος. Δεν έμεινε πολύ. Ανήσυχος και φιλοπρόοδος πνεύμα, ήθελε πιο ανοικτούς ορίζοντες. Γύρισε στην Αθήνα και στον Πειραιά, όπου δούλεψε σκληρά, αποδοτικά, αλλά τίμια μέχρι τις τελευταίες του σχεδόν ημέρες... Μα του έλειπε πάντα η Κρήτη, η Κρήτη που ποτέ του δεν χόρτασε...

Γνώρισα τον Ορέστη σαν θείο της γυναίκας μου. Αν μου ζητούσε ποτέ κανείς την εικόνα του Κρητικού άρχοντα, θα έδειχνα αυτόν. Ωριμη και καλοπροαίρετη σκέψη, γεμάτες ανθρωπιά ιδέες και πλούτο που τον κέρδισε με τον ιδρώτα του και τον προσέφερε με χαρά και με τον τρόπο που μόνο αυτός ήξερε.

Ο θείος ο Ορέστης ήξερε να σε κερδίζει. Με κατέκτησε από τον πρώτο καιρό της γνωριμίας μας, όταν έδειξε την ίδια χαρά και ευχαρίστηση όχι μόνο όταν φιλοξένησε στο σπίτι του απλοϊκούς ανθρώπους του μόχθου, τους γονείς μου, αλλά και όταν φιλοξενήθηκε στο κατά πολύ υποδεέστερο σπίτι τους.

Ο θείος ο Ορέστης δεν ήθελε πολλά, για να νιώθει ευτυχισμένος. Ήθελε όμως γύρω του όσο πιο πολλά από τα αγαπημένα του πρόσωπα. Δεν τον έβλεπα ποτέ πιο γαλήνιο παρά όταν κουρασμένο από τη δουλειά τον έπαιρνε ο ύπνος στον καναπέ της κουζίνας. Μοναδικό του σκέπασμα τα σιγοκουβεντιάσματα του Γιώργου, του Αλκη, της Μάγδας, της Σοφίας και τα ξεφωνητά των εγγονιών του. Ένα χαμόγελο γινόταν το πρόσω-

πό του, όταν στο πανδαμίο προσέταμα και τους ήχους της λύρας.

Ο θείος ο Ορέστης λάτρευε την Κρήτη. Η μεγαλύτερή του χαρά ήταν να γυρίζει μαζί με συγγενείς και φίλους τα βουαία και τα απόμερα χωριά της. Αξέχωριστη παρέα στο αυτοκίνητο ο «βραχνοκόκορας» της γιαγιάς, ο Ψαραντώνης.

Μα, αλλοίμονο, η παρέα μας χάλασε. Ο Ορέστης άρχισε πρώιμα και αναπάτητα να παίρνει το χρώμα της γης. Ανόρεχτα και αδύναμα τα βήματά του, ακολουθούσαν τα δακρυσιμένα μάτια του στο δρόμο της επιστροφής... Ψαρέπτης τη Μαίρη που λάτρευε, την Ελίνα που καμάρωνε, το Γιάννη που αγαπούσε, αγκάλιασε στο διάβα του φίλους και συγγενείς και γύριζε...

Χάιδεψε με το βλέμμα το ιατρείο του, λούστηκε στη σκιά του φοίνικα στο Σκάλωμα, ήπιε τον καφέ του στην Άρβη και δάκρυσε στη θέα του χωριού του... Τέλος, κρατώντας σφιχτά το χέρι της Ηλέκτρας του, άφησε τη στερνή του σκέψη να πλανιέται πάνω από τα παιδιά και τα εγγόνια του...

Ψηλά, στον ουρανό οι γονείς του απαρηγόρητοι, πρώτη φορά έκλαιγαν στον ερχομό του γιου τους...

Π. Αγγουριδάκης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΣΚΟΥΜΠΕΚΑΚΗΣ

ΜΑΡΜΑΡΑ-ΠΛΑΚΑΚΙΑ-ΜΝΗΜΕΙΑ

ΝΙΚΗΣ 2 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΤΗΛ. 320.295, (0895) 22694

"ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ"

Εκδότης - Διευθυντής
Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Οδός Γκερόλα 1 Τη. 281.654
FAX 281.654

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων
Κ.Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ
τηλ. 230317

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
Ανωγειών 35 Τηλ. 256.435

Ετήσια συνδρομή
Ιδιωτών δρχ. 1000
Κοινοτήτων - Σχολείων- Ενοριών
δρχ. 1.500
Εμβάσματα: Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ

Επιστολές για την ύλη:
Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: Γκερόλα 1
71201 Ηράκλειο
Κ.Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου
39 71306 Ηράκλειο

Χειρόγραφα δημοσιευόμενα ή μη
δεν επιστρέφονται. Τα
ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν
τις απόψεις των συντακτών τους

ΚΡΥΦΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΑΪ-ΓΙΑΝΝΗ

Του Γιάννη Νεραντζάκη
συν/χου εκπαιδευτικού

«Ψηλά στο εκκλησάκι, στ' αόρι π' ασπρίζει, για σένα έχω κάνει κρυφή λειτουργία.

Ορθός ο Χριστός στο κεφάλι σου αγγίζει και πλάι σου στέκει η Παρθένα Μαρία!»

Το αγαπημένο τραγούδι της γειτόνιασας της Ελένης. Το λέγε και το ξανάλεγε. Σιγανά και γλυκά το τραγουδούσε, με το μαγευτικό σκοπό που είχε συνθέσει η ίδια. Με την ελαφρά παράφραση-παραλλαγή- που του είχε κάνει μοναχιά της. Κι ήταν η φωνή της, κι ήταν η μουσική της, γλυκιά και αέρινη, σαν μελωδία Αγγέλων, σαν ουράνια μελωδία Αγίων!

Παράκληση προς το Θεό τον πάνσοφο, προς το Θεό τον παντογνώστη, που τα ήξερε όλα, που τα μπορούσε όλα, που τα έκανε όλα!

Δύσκολα τα χρόνια εκείνα! Πέτρινα τα χρόνια εκείνα. Χρόνια σκληρής βιοπάλης, για ζήση, για άνοδο, για καλύτερη ζωή, τα χρόνια εκείνα! Καθόλου ανέσεις, σκληρή ζωή, μετρημένη ζωή. Προσεχτικά βήματα, σιγανά βήματα, αργά, φοβισμένα βήματα. Αμέσως μετά τον πόλεμο τα χρόνια εκείνα. Αλβανία, Κατοχή, Δεκεμβριανά, σκληρός εμφύλιος, δύσκολη δεκαετία. Χιλιάδες νεκροί, αγνοούμενοι, τραυματίες. Ερείπια και καταστροφή. Προσπαθεί η Ελλαδίτσα μας να σταθεί στα πόδια της, να βρει το δρόμο της. Και τότε βρίσκει σιγά σιγά. Το ίδιο και οι ανθρωποι οι καλοί Έλληνες, ο όμορφος Ελληνικός λαός! Προσπαθούν απεγνωσμένα να ορθοποδίσουν, να δημιουργήσουν, να κάνουν πιο καλή τη ζωή τους και το μέλλον των παιδιών τους!

Κάθε μέρα, κάθε εβδομάδα, κάθε μήνας, κάθε χρόνος, δύσκολη ανηφορική ζωή! Γεμάτη τσούρλους κι ασπαλάθους ζωή, γόνιμη όμως. Ένα πετραδάκι προσθέτανε κάθε μέρα. Γολγοθά όμως ανεβαίνανε κάθε μέρα και τα πηγαίνανε καλά και τα καταφέρνανε.

«Πετραδάκι πετραδάκι

για σένα το χτίσα το μικρό μας το σπιτάκι, πόνεσα, μα το φτιάσα».

Η γειτόνισσα η Ελένη κι ο άξιος ο δυνατός άνδρας της πολεμούσαν οι δυο τους. Σαν το Διγενή παλεύανε, σε μαρμαρένια αλώνια, ν' αναθρέψουνε σωστά τα τέσσερα παιδιά τους, να τα δούνε μεγάλα, ανθρώπους καλούς, χρήσιμους στην κοινωνία. Με κόπο, με ιδρώτα, με πόνο προσπαθούσαν!

«Εγώ ανεβαίνω Γολγοθά, Χριστέ μου, κάθε μέρα και συ εβγήκες μια φορά και δεν τα πήγες πέρα!»

σιγοτραγουδούσε ο λεβεντάνθρωπος ο άνδρας της.

Η κυρα-Ελένη πάντα αποζητούσε και τη βοήθεια του Θεού. Με πίστη βαθιά, με δέος και σεβασμό! Άναβε κεριά και κανδήλια σ' όλα τα ξωμονάστια. Δέσεις και μετάνοιες στο Θεό το μεγάλο, την Παναγία την Αγία, στους Αγίους και ζητούσε τη βοήθειά τους.

Μιχάλη παιδί μου, θα σε σηκώσω τα χαράματα, δυο ώρες νύχτα. Θα πάρεις το γάιδαρο να καβαλικεύεις. Θα περάσεις από το Λουτράκι, να πάρεις τον παπα-Αντώνη. Έχουμε συνεννοηθεί και θα σε περιμένει. Θα πάτε στον Πάνω Αϊ-Γιάννη να μασε κάνει μια κρυφολειτουργιά. Έχουμε ανάγκη και ζητούμε τη βοήθεια του Θεού!... Το Μιχαλιό, ξετελεμένο παλληκαράκι τότε, δεν είπε όχι. Με χαρά δέχτηκε.

Τα ξημερώματα ετοίμασαν το γάιδαρο. Εκρέμασαν στα σκαρβέλια τα σκούλια με τα χρειαζόμενα: πρόσφορο, λάδι, νάμα, κεριά. Στο άλλο σκούλι είχε τυρί, ελιές, ψωμί και χοντράπιδα απ' το Καβούσι. Είχε βγει το φεγγάρι και φώτιζε χλομά τη φύση. Δίνει βιτσιά του γαϊδάρου, κάνει το σταυρό του τρεις φορές και ξεκινά.

Κοιμισμένο όλο το χωριό, μόνο ο σκύλος του Ιδομενέα τον εγαύγισε φιλικά, γνώριμα γαβ, γαβ. Προχωρεί, βγαίνει απ' το χωριό, πιάνει τον τραχύ ανήφορο. Παλέμιδος, Βόλιτες, Μερτιές, Περβόλια, μυρωδιές, νερά, ανθισμένοι

σπάρτοι και φτάνει στο Λουτράκι.

Εξω απ' το χωριό τον περιμένει ο παπα-Αντώνης και κρατούσε το γαϊδάρο του από το χαλινάρι. Πηδά από το γαϊδάρο ο Μιχαλιός, τον καλημερίζει σιγανά και του φιλεί το χέρι με σεβασμό.

-Πάμε, Μιχαλάκι, πάμε! Αργήσαμε.

Καβαλικεύουνε και παίρνουνε τον τραχύ ανήφορο. Σχεδόν μια ώρα δρόμος, στο βουνό ψηλά εκεί είναι εκκλησιά ερημική, είναι το εκκλησάκι του Αγίου Ιωάννου. Παμπάλαιο, πετρόχτιστο, καμαρωτό, πάνω από 900 μέτρα υψόμετρο. Με απέραντη θέα προς το νότο, προς το γαλανό Λιβυκό, προς την απέραντη Μεσόγειο!

Μπροστά πάει ο παπάς, ακολουθεί ο Μιχαλιός. Σ' όλο το δρόμο ο παπάς μουρμουρίζει, σιγοψάλλει. Άγιος ο Θεός, μύνηος, τροπάρια. Μουρμουρίζει συνέχεια, συνέχεια μουρμουρίζει! Μιλιά ο Μιχαλιός, με δέος ακούει τη μουρμούρα, το σιγανό ψάλισμο. Τίποτα δεν καταλαβαίνει. Περνούνε το Χαλασιά με τα πόδια νερά, τις μυρτιές και τους βάλτους και το δυνατό άρωμα των λουλουδιών. Ανηφορίζουνε στου Πυτλήνου. Περνούνε τη μεγάλη βόλιτα και να τους στον απάνω Αϊ-Γιάννη! Κατεβαίνουνε, δένουνε τους γαϊδάρους να βόσκονται.

Κι ανοίγει ο παπάς την εκκλησία. Ανάβουν τα κεριά, τα καντήλια. Προσκυνούνε τις αγίες εικόνες. Μπαίνει ο σεβασμός ο παπά-Αντώνης στο ιερό και φορεί τα ιερά του άμφια. Ο Μιχαλιός στο Αναλόγιο ανοίγει το ιερό βιβλίο. Λίγο ήξερε να ψάλλει, δασκαλεμένος από το θείο του τον Κυπριασάκη, κι αρχίζει ο παπάς:

«Ευλογημένη η Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, Αμήν!...» και μπαίνει αμέσως στη λειτουργία. Παραξενεύεται ο Μιχαλιός. Μπαίνει στο ιερό και ρωτά το παπα-Αντώνη.

- Τον Όρθρο δεν θα τονε ψάλλουμε;

-Τι έκανα μια ώρα στο δρόμο; δεν μ' άκουσες που έψαλλα τον Όρθρο;

Ο παπα-Αντώνης ήξερε τη δουλειά του!... Ξημέρωνε πια. Τα πουλάκια στις γύρω μυρτιές και στα πλατάνια άρχισαν το τραγούδι τους. Δροσιά και γαλήνη απλώνεται παντού στη φύση! Οι πέρδικες στραταρίζουνε στα πλάγια, οι κορυδαλλοί και οι κοτσουφοί γλυκολαλούν. Ψηλά πετούν τα γεράκια, βόλτες κάνουνε στον ουρανό!

Θεία μελωδία μέσα στην όμορφη εκκλησούλα! Το αγίασμα δροσερό και ολοκάθαρο αναβλύζει από την αγιασμένη πηγή, που είναι μέσα στην εκκλησία. Βγαίνει έξω, τζουρναρίζει στη διπλανή στέρνα και ποτίζονται τα όμορφα περιβόλια και οι καταπράσινες ελιές γύρω στην εκκλησία.

Τελειώνει η κρυφολειτουργία. Μεταλαβαίνει των αγράντων Μυστηρίων ο Μιχαλιός, παίρνει αντίδωρο να κρατά και της μάννας του, της κυρα-Ελένης. Γεμίζει μπουκαλάκια αγίασμα νερό, αποχαιρετά τον παπα-Αντώνη. Καβαλικεύει το γαϊδάρο και παίρνει τον κατήφορο. Γεμάτος πίστη και αγαλλίαση επιστρέφει στο σπίτι τους, με την ευλογία του μεγάλου Θεού και του μεγάλου Αγίου μαζί του!...

Ηράκλειο
10-11-1998

“ΒΙΑΝΝΟΣ”

-ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ-

Μαστρογιωργάκη Λευτέρη του ΕΛΑΣ

ΤΟ ΛΗΜΕΡΙ ΤΟΥ Ε.Λ.Α.Σ.
- Ο ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Ήταν εγκατεστημένο σε υψόμετρο 1400 μέτρα βορνά της ΣΥΜΗΣ, μέσα στο απόκρημνο πυκνό δάσος του “ΑΛΕΥΡΑ” με πηγαίο νερό στη μικρή ρεματιά του. Η θέση του στις νοτικές παρυφές της “ΔΙΚΤΗΣ”, 2148μ., του “ΑΦΕΝΤΗ”, 2.141μ. και της μεγάλης μακράς ράχης της “ΨΑΡΗΣ ΜΑΔΑΡΑΣ”, 2.100 μέτρα, που γυρνά προς τα κάτω χαμηλώνει και σβήνει προς τα Ανατολικά, στην περιοχή του “ΚΑΘΑΡΟΥ” στα Μεραμπελιώτικα το προστατεύει από τις κακοκαιρίες και του δίνει μεγάλη ασφάλεια από τα στρατεύματα της κατοχής και μεγάλη άνεση στην παραμονή και την ασταμάτητη διακίνηση των ανταρτών. ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ του Λημεριού βρίσκονται τα βουνά του Κίμπου, ύψους 1785 μέτρα, της “ΚΕΦΑΛΑΣ”, 1900μ., του “ΧΑΛΑΣΑ”, 1915μ., του “ΧΑΜΕΤΗ” 1736 με τη μεγάλη σπηλιά που τη χρησιμοποιούσαν οι αντάρτες, τους ψυχρούς μήνες και Μάρτη-Απρίλη του 1944, σαν πρώτο ΛΗΜΕΡΙ του μόνιμου Ε.Λ.Α.Σ.

Ανατολικότερα του βρίσκεται το πανέμορφο πευκοδάσος του “Σελάκανου” στην περιοχή του “ΚΑΘΑΡΟΥ” και νοτιοανατολικά του το υψίπεδο του “ΛΑΠΑΘΟΥ” στα 1260 μέτρα με το γραφικό εκκλησάκι “Άγιοι Απόστολοι”, κεντρικά του, σε λοφίσκο. Γύρω του ο τόπος κατάσπαρτος από κάτασπρα κόκαλα της μεγάλης πολύνεκρης ΜΑΧΗΣ του 1866, μεταξύ Τούρκων-Χριστιανών και Λιάπηδων, τότε που κατασφάχτηκαν όλοι ο Χριστιανοί και οι Λιάπηδες, Έλληνες εθελοντές από τη Στερεά Ελλάδα που ήρθαν για βοήθεια των Χριστιανών. Είχε αρχίσει η μάχη Χριστιανών και Τούρκων, όταν οι Λιάπηδες έφταξαν στο Λάπαθο από τις μεραμπελιώτικες ακτές, όπου είχαν αποβιβαστεί με καΐκια και πήραν μέρος στη μάχη. Σώθηκε ένας Λιάπης τραυματίας, που πέρασε μέσα από το Φαραγγί του “Καπιστή” προς τον Συκολόγο και παντρεύτηκε αργότερα στο Κεφαλοβρούσι.

Βορινά του λημεριού οι κορυφές της “Πρωτολιτσάς” στα 1600μ., της “Κουφωτιάς” στα 1800μ., του “Καλόγερου” στα 1850μ., και πιο πάνω η Κορυφή του “ΑΦΕΝΤΗ” και της “ΔΙΚΤΗΣ” ΝΟΤΙΚΑ του ο μεγάλο του γκρεμού ύψους 150μ. που πατεί στο ξέφωτο της μεγάλης πηγής, “Κρύας Βρύσης” στα 1300μ., γύρω από τον “Μεγάλο Πλάτανο”. Τόπος πανέμορφος, επιβλητικός, αγνάντια του Φαραγγιού της Σύμης και του Λιβυκού, τόπος που φιλοξένησε ζευγαρωμένους τον Ερμή και την Αφροδίτη στα 1600π.Χ., το “Ιερό όρος” του Κλαυδίου, όπως έδειξαν οι ανασκαφές της Λεμπέση.

Και πού να ξέρερα στα 23 χρόνια μου, εγώ ο “ακαταμάχητος” αντάρτης του ΕΛΑΣ του 1944, πως η πελεκημένη πέτρα που έβραζε προσκεφάλι στη ρίζα του “Μεγάλου Πλατάνου” της πηγής, στο κάθε περασμά μου από εκεί για ξεκούραση, πως αυτή η πέτρα με τις υπόλοιπες πελεκημένες γύρω της, στέγαζαν κάποτε στο ιερό τους, πριν από τριετήμια (3,5) χιλιάδες χρόνια, το όμορφο γόνιμο ζευγάρι του Ερμή και της Αφροδίτης. Και ίσως-ίσως, αν αφουγκραζόμουν καλύτερα, να πεφταν στο αυτί της νιότης μου τα χαχανητά τους και ο απόηχος της χελωνήσιας τους λύρας, μέσα από τις απέναντι βαθιές σπηλιές του μεγάλου γκρεμού...

Ο “ΑΜΑΛΟΣ”

Αντάρτης του Ε.Λ.Α.Σ., βρέθηκα στον “ΑΜΑΛΟ”, Μάη μήνα του 1944.

Το εκκλησάκι του “Αγίου Πνεύματος”, δύσκολα το ξεκαθαρίζεις σαν μια μικρή άσπρη κηλίδα στο βάθος, δυτικά του πλημμυρισμένου κάμπου, που είναι μια τεράστια, βουνίσια λίμνη στα 1328 μέτρα, πάνω από ένα 1 τετρ. χιλιόμετρο, με καθαρά κατασταλαγμένα δροσερά νερά. Ένα τοπίο σπάνιο σε ιδιαιτερότητα και ομορφιά, από τα λίγα που συναντάς σ' ολόκληρη την Ελλάδα.

Το εκκλησάκι είναι μικρό, παλιό, πετρόχτιστο, πάνω κάτω 4 μέτρα επί 2,5 όλο κι όλο, με μικρή πόρτα και μικρο φεγγίτη, χωρίς παράθυρο, “τέμπλα και σκεύη”, άδειο κι αστόλιστο. Τρία μικρά μονάκριβα κονίσματα πολυκαιρισμένα, το ένα κρεμασμένο σ' ένα μισοσσιτισμένο μεταλλικό καρφί, από την υγρασία και το χρόνο και τ' άλλα δυο κρεμασμένα από μικρά μαστορεμένα ξύλινα τζένια, ένα στον κάθε τοίχο. Θαύμαζα ευλαβικά, κατάχαμα στο ιερό, γεμάτο φθορές και χτυπήματα, το παλιό πέτρινο “εικόνημα του Αγίου Πνεύματος”, καλοσυκομμένο και σκαλισμένο μαστορικά από καλό σκαλιστή της πέτρας, που παρά τα χρόνια και τις φθορές του παρέμενε “κύριο και ζωοπιό” στον τόπο. Στον ξαναπηγαυμό μου μετά την απελευθέρωση δεν το βρήκα, βαθιά λυπήθηκα. Χάθηκε το 1964 πάνω κάτω, “με ται τουρίστες”, μου'πε κατά λέξη ο φίλος μου βοσκός Μιχ. Αμυδαλιανός (Σταυρακάκης), που τον ρώτησα επίμονα. Τον ξαναρώτηξα, τα ίδια μου'πε. Κρατούσε

μεγάλο κομμάτι βουνίσιο καλό τυρί και κολατσίσια. Το τρώγαμε με βουλιμία, σκέτο, χωρίς ψωμί δυσκολόβριστο στα χρόνια της Κατοχής, και μας βοηθούσε να το καταπίνουμε γουλιά γουλιά το δροσερό νερό της πηγής με ένα μεγάλο παλιό μα καθαρό κονσερβοκούτι, μόνιμο εξάρτημα της πηγής.

Στην νοτιοανατολική γωνιά του “Αγίου Πνεύματος” ένα μεγάλο ολομόναχο στεκάτο δένδρο, αφήνει τη σκιά του πάνω σε μια μεγάλη παντιδερή πέτρα, που είναι ένα άνετο καθίσμα για κάθε βοσκό και περασάρη του τόπου. Καθισμένος, γαληνεύεις, ξεκουράζεσαι και ο νους σου απλώνεται ολοκληρωτικά μαζί με τα όνειρα και τις σκέψεις σου, στα ανατολικά του κάμπου, στον υπέροχο σπάνιας ομορφιάς και απεραντοσύνης λιμνότοπο.

Μέσα από ένα σωρό πεντακάθαρες πέτρες, αναβλύζει το νερό της πηγής μπόλοκο, ήρεμο, ξεκούραστο, καθαρό και κρύο. Και κυλά δροσερό, απείρακτο και ξενοιαστο από τον ολοκάθαρο πόρο της και πέφτει από ύψος σε πέτρινη κακότεχνη γούρνα, ξεσηκώνοντας πάνω του μια άσπρη αχλύ από μικρές κρυστάλλινες σταγόνες νερού, που λάμπουν στις πρωινές ακτίνες του ήλιου σαν διαμαντόσκονη. Δεν θες να ξεφύγεις από μια τέτοια ξεκούραση.

Κοπάδια από πουλιά και πρόβατα του κάμπου αλωνίζουν ασταμάτητα τον αέρα και το χορτάρι του. Θα έμνε πολύ νερό και σε μεγάλο βάθος στη λίμνη, αν δε βούλιαζε από τον “ΧΩΝΟ” νοτιοδυτικά της, την αχόρταγη καταβόθρα στις ρίζες των μεγάλων βράχων. Λένε πως ξεπορίζει από τις πανέμορφες πηγές της Απάνω Βιάννου, του “Κρυγιού” ποταμού στο Κεφαλοβρούσι και της Σύμης.

Το μάκρος της μεγάλης λεκάνης είναι περίπου 2 χιλιόμετρα και το πλάτος ένα. Το ανατολικό μισό της είναι σήμερα ένα όμορφο δάσος από γέρικους πρίνους και το δυτικό μισό παραμένει γεμάτο νερό, παρά την προσπάθεια των βοσκών να το λιγιστέψουν, ανοίγοντας με σκαπέτια χαντάκια προς το Χώνο για να ελευθερωθεί η γη και να γεμίσει χορτάρι για τα ζωντανά τους. Το νερό που απομένει δημιουργεί ένα μοναδικό υδροβιότοπο στην περιοχή, μια όαση μέσα στην κατάξερη γύμνια των αδένδρων πανύψηλων κορυφών της Δίκτης. Το χώμα που ελευθερώνεται από το νερό, γεμίζει γρήγορα χορτάρι λογιήσιμο που στεφανώνει τρίγυρα το νερό της λίμνης, σαν μεγέλος βελούδινο πράσινο τάπητας ολόγυρά της, πάντα ξυρισμένο σύριζα από τα πρόβατα που το μασουλίζουν λαιμαργα ως αργά το βράδυ, που ξαναμπαίνουν ναχελικά στις μάντρες τους.

Οι περισσότεροι αγρότες από τα χωριά της επαρχίας, απέφευγαν τους καλοκαιρινούς μήνες την κουραστική φροντίδα για τα ζώα τους, γαϊδάρους, μουλάρια, άλογα, βόδια και τα άφηναν στο δροσερό κάμπο του Αμαλού για ελεύθερη βοσκή, όπου οργιάζαν με τις καινούριες γνώριμες τους, τα ζευγαρώματα και τις αξιοπεριεργες, ποικιλόμορφες εργατικές τους περιπτώσεις. Τα ξαναμάζευαν στα πρωτοβρόχια το Σεπτεμβροκτώβρη για τις δουλειές του φθινοπώρου και του χειμώνα.

(συνεχίζεται)

ΒΙΑΝΝΟΣ:

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΘΥΣΙΑΣ

Βιάννος, ακριβή μου πατρίδα, του Μίνωα όμορφη κόρη, αντάρτισσα μάννα σε ειδή στις πολεμίστρες ψηλά στ' ανηφόρι.

Μαύρο τσεμπερί φορούσες λαβωμένη στο στέρνο βαριά, τα καμένα χωριά σου θρηνούσες και τραγουδούσες την Ξαστεριά.

Αγρίμι ανήμερο η ψυχή σου δεν έσκυψε, δεν πρόδωσε, δεν δέχτη, περήφανη έδεσε την πληγή σου και ξανά στον αγώνα επορεύτη.

Βιαννίτικα χωριά αντρειωμένα, στη στάχτη σας φύτρωσε η λευτεριά φτερούγισε πάνω στα χαλασμένα και άπλωσε στη Ρούμηλη και το Μωριά.

Βιάννος, αδάμαστο λιοντάρι, ματοβαμμένο άπαρτο κάστρο, οι νεκροί σου, το καμένο χορτάρι, της Ιστορίας ολόφωτο άστρο.

Αντίστασης θυσία τα χωριά σου, άταχτα κτισμένα στις πλαγιές, αντρειοσύνης θύμηση η θωριά σου, ορόσημο στις μέλλουσες γενιές...

Μίμης Παπαγιαννάκης

Από ιδιοκτήτη Ιωάννη Αγαπάκη τηλ. 01-6200428, 094-915161
Α. Ενοικιάζονται
Παραλία Κερατοκάμπου Βιάννου 200μ. από το κύμα, ύψωμα, θέα απεριόριστη στο Λιβυκό, γκαρσιονιέρες καινούργιες επιπλωμένες ετησίως 500χιλ.
Σαϊζόν 400χιλ., μηνιαίως 200χιλ.
Επίσης οι παραπάνω γκαρσιονιέρες πωλούνται
Β. Στον Κερατόκαμπο στο ύψωμα ευθεία επάνω από την εκκλησία της παραλίας 400μ. πωλείται έκταση 11 στρεμμάτων δρχ. 40εκατ. Πληροφορίες σε σοβαρά ενδιαφερομένους.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ: Στη θέση «Κέντρα» έκταση 7 περίπου στρεμμάτων με 25 ελαιόδενδρα. Επίπεδη, κατάλληλη για θερμοκήπιο σε τιμή ευκαιρίας. Πληρ. τηλ. 081-320267, Ειρήνη Μαρκάκη.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΓΚΑΡΣΟΝΙΕΡΕΣ Στη μαγευτική παραλία του Κερατοκάμπου Βιάννου, 200 μέτρα από το κύμα, σε ύψωμα και θέα απεριόριστη, πωλούνται γκαρσιονιέρες στο σκελετό ή αποπερατωμένες. Οικόπεδο μεγάλο, τιμές πολύ καλές.
Πληρ. κ. Αγαπάκη, τηλ. 01 2690890

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ Στη θέση «ΑΥΓΟΣ» της Κοινότητας Άνω Βιάννου σε συμφέροντες τιμές. Πληροφορίες τηλ. 4829313, 4816657, 4821738

ΓΕΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΡΗΤΗΣ
« Α Ρ Β Η »
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 73 ΜΟΣΧΑΤΟ
ΤΗΛ. (01) 4812366, 094 435312
ΥΠΕΥΘ.: ΛΥΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΟΥΛΑΦ ΠΑΛΜΕ 125
ΤΗΛ. (081) 326530, 283834, 211617
ΥΠΕΥΘ.: ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ ΜΑΡΙΑ ΒΑΡΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΑΜΕΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

ΤΟ Π.Δ. ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΚΑ ΧΩΡΙΑ

Με αφορμή τις διαμαρτυρίες πολλών κατοίκων και φορέων της Επαρχίας Βιάννου για το ότι τα χωριά της Βιάννου δεν συμπεριελήφθησαν στο Π.Δ. το οποίο χαρακτηρίζει ως **μαρτυρικά** πόλεις και χωριά που υπέστησαν καταστροφές σε ανθρώπινες ζωές και υλικές ζημιές για την αντίστασή τους εναντίον των κατακτητών το 1941-1944, τα Β.Ν. νιώθουν την ανάγκη να κάμουν γνωστά στους συνεπαρχίτες μας όλα τα στοιχεία που υπάρχουν γύρω από την υπόθεση αυτή.

Είναι γνωστό πως το σύνολο σχεδόν των πόλεων και των χωριών της Ελλάδας υπέστησαν καταστροφές σε ανθρώπινες ζωές και υλικές ζημιές στο διάστημα της τετράχρονης κατοχής της χώρας μας. Σε άλλες περιπτώσεις μεγάλες και σε άλλες μικρότερες.

Παρά τα 55 χρόνια που πέρασαν από τότε που οι Γερμανοί κατακτητές έφυγαν από την Ελλάδα, η μετεμφυλιακή κατάσταση που ακολούθησε δεν επέτρεψε να καταγραφούν με ακρίβεια οι καταστροφές σε ανθρώπινες ζωές και υλικές ζημιές που έγιναν στη χώρα. Δεν έχουμε τον ακριβή αριθμό ούτε στην επαρχία μας, όπου, παρά τις προσπάθειες των Β.Ν., τουλάχιστο για τις ανθρώπινες ζωές επί αρκετά χρόνια, χρόνο με το χρόνο πληροφορούμαστε και για άλλα που μόνο λίγοι τα γνώριζαν. Απ' όσα όμως έχουν γίνει γνωστά, ο αριθμός των νεκρών της κατοχής για όλη τη χώρα έφτασε τις 558000, ενώ τα κατεστραμμένα νοικοκυριά ανέρχονται σε πολλές δεκάδες χιλιάδες.

Αποκορύφωμα στις ομαδικές εκτελέσεις και την πυρπόληση νοικοκυριών ήταν η περιοχή και η πόλη των Καλαβρύτων με 1587 νεκρούς.

Η περιοχή αυτή των Καλαβρύτων με το άρθρο 25 του Νόμου 2130 ανακηρύσσεται μαρτυρική πόλη της Ελλάδας.

«Από το 1997 στο Υπουργείο Εσωτερικών λειτουργεί Επιτροπή, με πρόεδρο τον καθηγητή του Πολυτεχνείου κ. Σβολόπουλο, η οποία προχωρεί στη συγκέντρωση στοιχείων για το χαρακτηρισμό και άλλων πόλεων και κοινοτήτων της Ελλάδας ως μαρτυρικών.

Ο Δήμαρχος Καλαβρύτων, μέλος της παραπάνω Επιτροπής, ανέλαβε την υποχρέωση και έστειλε προσκλήσεις σε όλες τις ΤΕΔΚ της Ελλάδας και τις καλούσε να στείλουν σχετικά στοιχεία για πόλεις και κοινότητες του νομού τους, που είχαν υποστεί καταστροφές από τα στρατεύματα κατοχής το 1941-1944.

Ο φάκελος με τις απαντήσεις όσων από τις ΤΕΔΚ ανταποκρίθηκαν, στην προθεσμία που είχε ταχθεί, παραδόθηκε στην Επιτροπή, η οποία προχώρησε στη σύνταξη σχεδίου Π.Δ. και το έστειλε στο Συμβούλιο Επικρατείας για επεξεργασία, όπως αναγράφει σε όλες τις εφημερίδες στις 2/9/98.

Δυστυχώς το Γραφείο της ΤΕΔΚ Ν.Ηρακλείου δεν είχε, λέει, το χρόνο να ασχοληθεί με το θέμα αυτό. Σε πρόταση να τους παραδοθούν πλήρη στοιχεία για τις κοινότητες της επαρχίας Βιάννου, αλλά και άλλων περιοχών, η απάντηση ήταν αρνητική, γιατί ήθελαν να κάνουν, όπως είχαν, δική τους έρευνα, που όμως δεν την έκαναν ποτέ και στην

πρόκληση που είχαν πάρει δεν απάντησαν».

Ακολούθησαν οι διαμαρτυρίες, ομαδικές και ατομικές, από τον τύπο, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση και παραστάσεις στον Νομάρχη Ηρακλείου και στο υπουργείο.

Στην απάντησή του ο υφυπουργός Εσωτερικών τόσο στο Νομάρχη Ηρακλείου κ. Γαρεφαλάκη, όσο και στο Νομαρχιακό Σύμβουλο κ. Γιανναδάκη που τον επισκέφθηκε, αλλά και σε βουλευτές υπεσχέθη τη σύνταξη νέου Π.Δ., στο οποίο μπορούν να συμπεριληφθούν και τα χωριά της Επαρχίας Βιάννου, αρκεί να υποβληθούν σχετικά στοιχεία.

Η ΤΕΔΚ Νομού Ηρακλείου προχώρησε στη συλλογή στοιχείων και στις 15/9/98 με έγγραφό της (αρ. πρωτ. 53) τα έστειλε στο Υπουργείο. Δυστυχώς, παρά το ότι ο Σύλλογος Βιαννιτών Ηρακλείου έγκαιρα κατέθεσε στην Τ.Ε.Δ.Κ. Νομού Ηρακλείου ακριβή στοιχεία σχετικά με τα χωριά της Επαρχίας Βιάννου, δε ελήφθησαν υπόψη, με αποτέλεσμα στο έγγραφο της ΤΕΔΚ να υπάρχουν ανακρίβειες και σε πολλά σημεία να έρχεται σε αντίθεση με τις αποφάσεις του Συμβουλίου Περιοχής Βιάννου και πολλών κοινοτήτων που πήραν κι έστειλαν στο υπουργείο, ύστερ' από σχετική επαφή μαζί τους από τον Νομαρχιακό Σύμβουλο Γιώργο Γιανναδάκη.

Για την αποκατάσταση των ανακρίβειών του εγγράφου της Τ.Ε.Δ.Κ. Νομού Ηρακλείου και ύστερ' από σχετική υπόδειξη αρμόδιου υπαλλήλου του υπουργείου Εσωτερικών, εκπρόσωποι των Β.Ν. και του Συλλόγου Βιαννιτών Ηρακλείου, αφού συγκέντρωσαν αντίγραφα από τις αποφάσεις του Συμβουλίου Περιοχής Βιάννου, των κοινοτήτων της επαρχίας που είχαν παρθεί τον Σ/βριο αλλά και απ' όσες κοινότητες πήραν αποφάσεις αργότερα, μαζί με συγκεντρωτική κατάσταση των θυμάτων της περιοχής αλλά και των κατεστραμμένων νοικοκυριών, παραδόθηκαν στην αρμόδια υπάλληλο του Γραφείου της ΤΕΔΚ Ν. Ηρακλείου κ. Τσιριγιάκη στις 8 Φεβρουαρίου 1999. Συνοδευόταν με το ακόλουθο κείμενο.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 3/2/99

ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΤΕΔΚ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΕΝΤΑΥΘΑ

Ύστερ' από το με αρ. 53/15-9-98 έγγραφο σας προς το υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης με θέμα την αποστολή στοιχείων για το χαρακτηρισμό ως μαρτυρικών πόλεων και χωριών του Νομού Ηρακλείου, επειδή τα όσα αναφέρονται στο έγγραφο αυτό για τα χωριά της επαρχίας Βιάννου δεν είναι σαφή και σε μερικά σημεία έρχονται σε αντίθεση με όσα αναφέρονται στις αποφάσεις του Συμβουλίου Περιοχής και των Κοινοτικών Συμβουλίων της Επαρχίας Βιάννου, οι οποίες έχουν σταλεί στο Υπουργείο, για τον ίδιο σκοπό, σας δίνουμε συνημμένα τα στοιχεία που πρέπει να αναφερθούν σε συμπληρωματικό, διορθωτικό σημειώμά σας, προς το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Οι κάτοικοι των χωριών της Επαρχίας Βιάννου πήραν μέρος, στο σύνολό τους, στην αντίσταση κατά των δυνάμεων κατοχής και για την αντίστασή τους αυτή υπέστησαν καταστροφές σε αν-

θρώπινες ζωές και υλικές ζημιές.

Αποκορύφωμα των καταστροφών αυτών ήταν το ολοκαύτωμα της περιοχής τον Σεπτέμβριο του 1943 με τις εκατοντάδες ομαδικές εκτελέσεις στις 14 Σεπτεμβρίου και την πυρπόληση χωριών. Αλλά και η λεηλασία των σπιτιών, σε συχνά χρονικά διαστήματα, που γινόταν σε όλα τα χωριά με την πρόφαση έρευνας για όπλα κατέληγε στην αρπαγή τροφίμων, ζώων και άλλων ειδών.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα και με τις αποφάσεις των κοινοτικών Συμβουλίων:

Στον Άγιο Βασίλειο κατά τις ομαδικές εκτελέσεις αλλά και μεμονωμένα εκτελέστηκαν 37 άτομα.

Στ' Αμυρά 114 άτομα
Στην Άνω Βιάννο 21 άτομα
Στο Βαχό 24 άτομα
Στο Κεφαλοβρύσι 39 άτομα και πυρπολήθηκαν 80 περίπου νοικοκυριά.

Στην Κάτω Βιάννο 4 άτομα.
Στον Κρεββάτα 25 άτομα και πυρπολήθηκαν 70 περίπου νοικοκυριά

Στον Πεύκο 21 άτομα και πυρπολήθηκαν 80 περίπου νοικοκυριά

Στην Κάτω Σύμη και στον οικισμό Λουτράκι 27 άτομα και πυρπολήθηκαν 245 περίπου νοικοκυριά

Στο Καλάμι 4 άτομα και πυρπολήθηκαν 40 νοικοκυριά

Στον Συκολόγο 1 άτομο και πυρπολήθηκαν 80 νοικοκυριά

Στον Χόνδρο 9 άτομα.
Τον Σεπτέμβριο του 1943 συνέλαβαν 80 άνδρες από τον Συκολόγο, 57 από το Καλάμι, 150 περίπου από την Άνω Βιάννο και άλλα 50 από άλλα χωριά, ανάμεσα τους και 10 γυναίκες.

Τους κράτησαν ως Ομήρους επί 12 ημέρες με την καθημερινή απειλή της εκτέλεσής τους.
Στις 15 και 16 Σ/ρίου οι εκτελέσεις και πυρπολήσεις χωριών συνεχίστηκαν και στα γειτονικά της επ. Ιεράπετρας. Εκτελέστηκαν:

Στα Γδόχεια 38 άτομα και πυρπολήθηκαν 100 περίπου νοικοκυριά
Στις Μάλες 15 άτομα
Στις Μουρινές 17 άτομα και πυρπολήθηκαν 110 περίπου νοικοκυριά

Στους Μύθους 5 άτομα
Στον Μύρτο 17 άτομα και πυρπολήθηκαν 110 περίπου νοικοκυριά

Στον Παρά 7 άτομα
Στη Ριζά 21 άτομα και πυρπολήθηκαν 30 περίπου νοικοκυριά
Στον Χριστό 9 άτομα

Συνημμένα
1. Κατάσταση θυμάτων περιοχής Βιάννου
2. Κατάσταση χωριών που καταστράφηκαν
3. Έγγραφο Συμβουλίου Περιοχής Βιάννου προς το Υπουργείο Εσωτερικών
4. Αποφάσεις Κοινοτικών Συμβουλίων Αμυρά, Πεύκου, Κεφαλοβρυσίου, Βαχού, Αγ. Βασιλείου, Σύμης, Καλαμίου, Συκολόγου.

Για το Β.Ν.
Γ. Χρηστάκης

Για το Σύλλ. Βιάνν. Ηρακλείου
Λ. Διακάκης

Κατά την επίσκεψη στο Γραφείο της ΤΕΔΚ πήρε μέρος και η πρόεδρος του Δημοτικού Συμ-

βουλίου Δήμου Βιάννου κ. Μαρίνα Παπαμαστοράκη.

Σημ. Το Π.Δ., στο οποίο έχουν συμπεριληφθεί πόλεις και χωριά για τα οποία είχαν σταλεί μέχρι τον Αύγουστο του 1998, δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως με αρ. 277 τεύχος Α' 16/12/98. Σύμφωνα με απάντηση του υφυπουργού Εσωτερικών Δ.Α. Α. κ. Φλωρίδη σε σχετική ερώτηση των βουλευτών Ηρακλείου Γιάννη Κουράκη και Δημήτρη Σαρρή «Η Επιτροπή θα συνεχίσει το έργο της, συλλέγοντας στοιχεία για τις περιπτώσεις εκείνες, που είτε για πρώτη φορά θα εκδηλωθή ενδιαφέρον είτε θα συμπληρωθούν με τα απαραίτητα στοιχεία όπου χρειάζεται

Με την ολοκλήρωση και του νέου κύκλου, θα εκδοθεί νέο Π.Δ. για τον χαρακτηρισμό και άλλων πόλεων και χωριών ως μαρτυρικών, όπως εκείνων του Νομού Ηρακλείου».

Σύμφωνα όμως με άλλη πληροφορία η θητεία της επί καθηγητή Σβολόπουλου Επιτροπής έληξε και θα πρέπει να οριστεί νέα.

Έτσι οι ενέργειες του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου Βιάννου, των Νομαρχιακών Συμβουλών και των Βουλευτών του Νομού θα πρέπει να συντονιστούν και ν' απαιτήσουν την συγκρότηση νέας επιτροπής και τη σύνταξη νέου Π.Δ., που να συμπεριλάβει και τα χωριά της Επαρχίας Βιάννου στο σύνολό τους.

Πληροφορίες
Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Ηρακλείου
αρμόδια υπάλληλος κ. Τσιριγιάκη τηλ. 225262, 225576, 287619

Υπουργείο Εσωτερικών
Δ.Δ., Α. Αθήνα
Αρμόδιος Υπάλληλος κ. Οικονόμου τηλ. 3237940

Η ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

ΕΣΟΔΕΙΑΣ 1998-1999

Ύστερ' από πολλές ανακοινώσεις σχετικές με τον τρόπο που θα καταβληθεί η επιδότηση του ελαιολάδου εσοδείας 1998-1999 και το ποσό κατά κιλό, ανακοινώσεις που δημιουργούσαν σύγχυση αλλά και ανησυχία στους παραγωγούς, στη συνάντηση που έγινε στις 18 Φεβρουαρίου μεταξύ Υπουργού Γεωργίας και Συνεταιριστικών Οργανώσεων επήλθε κάποια συμφωνία.

Έτσι, αν στο μεταξύ δεν προκύψει τίποτε άλλο. Η επιδότηση θα γίνει με ισχύ το εθνικό πλαφόν που ορίστηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο και για την Ελλάδα είναι 419.000 τόνοι.

Εάν το πλαφόν αυτό ισχύσει και σύμφωνα με τις δηλώσεις των παραγωγών δεν το υπερβούν το ύψος της επιδότησης κατά κιλό θα είναι 450 δρχ.

Σύμφωνα με την 151781 εγκύκλιο του υπουργείου Γεωργίας, των καν. (Ε.Υ.) 2366/98 και 2367/98 της Επιτροπής:

Από την τρέχουσα ελαιοκομική περίοδο 1998-1999 καταργήθηκε ο διαχωρισμός των ελαιοκαλλιερητών σε μικρούς-μεγάλους και η οικονομική ενίσχυση θα χορηγηθεί στην πραγματική παραγωγή ελαιολάδου που έχει παραχθεί σε εγκεκριμένο ελαιοτριβείο.

Η αίτηση οικονομικής ενίσχυσης υποβάλλεται από τον ελαιοκαλλιερητή, ο οποίος κατέθεσε Δήλωση Καλλιέργειας.

Για τους ελαιοπαραγωγούς θα κληθούν να υποβάλουν μαζί με την αίτηση οικονομικής ενίσχυσης και αντίγραφο του φύλλου του βιβλίου του ελαιοτριβείου καθώς και την απόδειξη παροχής υπηρεσιών (Α.Π.Υ.) που εκδίδει ο ελαιοτριβέας.

Σε περίπτωση που δεν υπάρ-

χουν Α.Π.Υ., με την αίτηση, υποβάλλεται αντίγραφο από το στέλεχος το οποίο φέρει την υπογραφή και την σφραγίδα του ελαιοτριβέα.

Τα παραστατικά αυτά πρέπει να υπογράφονται από τον ελαιοτριβέα και από τον παραγωγό.

Δεν θα γίνουν δεκτά παραστατικά με στοιχεία δυσδιακρίτα, με διαγραφές ή με σθρίσματα.

Οι αιτήσεις από τους ελαιοκαλλιερητές υποβάλλονται μέχρι την 30η Ιουνίου κάθε ελαιοκομικής περιόδου.

Για τους ελαιοπαραγωγούς που παρήγαγαν περισσότερο από 200 κιλά προβλέπεται έλεγχος για τη διάθεση του ελαιολάδου τους, προκειμένου να τους χορηγηθεί οικονομική ενίσχυση.

Γι' αυτό οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν μέχρι το τέλος της επομένης ελαιοκομικής περιόδου έντυπο (No 70) όπου καταχωρίζουν τη διάθεση του ελαιολάδου τους. (Δελτία Αποστολής, Τιμολόγια Αγοράς, Ημερολόγια Κίνησης Αυτοκινήτου κλπ.).

Το έντυπο αυτό θα συμπληρώνεται μετά από κάθε πράξη διάθεσης ελαιολάδου, σε τρία αντίγραφα εκ των οποίων τα δύο θα υποβάλλονται πριν από την 1η Δεκεμβρίου 1999 στις Οργανώσεις Παραγωγών.

Η σχετική απόφαση του Υπουργείου προβλέπει έλεγχο στα αποδεικτικά στοιχεία αλλά και στην αδιάθετη ποσότητα που βρίσκεται στις αποθήκες των παραγωγών και για την οποία έχει ζητηθεί οικονομική ενίσχυση (επιδότηση).

Στο ίδιο κείμενο αναφέρονται πληροφορίες σχετικές με τις νέες φυτεύσεις. Γι' αυτά σε επόμενο φύλλο των Β.Ν.

ΠΑΛΙΕΣ ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ

Τώρα που μας αξίωσε ο Θεός και έχουμε στην πλάτη αρκετά χρόνια ζωής, που ήταν συνταριασμένα με χαρές αλλά και με λύπες, ας θυμηθούμε λόγω των ημερών μόνο τις ευχάριστες μέρες που περνούσαν παλιά οι Βιαννίτες όλες αυτές τις μέρες των απόκριων, τις οποίες προσωπικά έζησα και τις ενθυμούμαι έντονα. Αξέχαστη ωραία εποχή, με τα έθιμα του τόπου τα τόσο ωραία που δεν μπορούν να ξεχαστούν!!!

Βρισκόμαστε στην εποχή του 1925-1930 (αν καλώς ενθυμούμαι τη χρονολογία) που εγώ ήμουν μικρός πιτσιρίκος, τότε που στη Βιάννο δεν υπήρχε αμαξωτός δρόμος, φωτισμός κλπ. μια απομονωμένη επαρχία, αλλά που άνθιζε από ζωντανά και πνευματικότητα, τέτοια, που θα τη ζήλευαν ανεπτυγμένες πόλεις. Μόλις είχε έλθει από το εξωτερικό, όπου διέμενε αρκετά χρόνια, ο Βιαννίτης αξέχαστος Ιωάννης Παπαγιαννάκης (Παπαγιάννης) πατέρας των σημερινών εκλεκτών κοινωνικών παιδιών του (Κώστα, Νίκου, Μανώλη, Χρυσάνθης), ο οποίος πρωτοστάτησε σε εορταστικές αποκριάτικες εκδηλώσεις στην κωμόπολη της Βιάννου, που άφησαν εποχή!

Μαζί με άλλους νέους του χωριού, τον Γιάννη Αγαπάκη (του Παπαδιού), τον Γιάννη Μεταξάκη (Σφαγά), τον Μανώλη Παπαδογιάννη (Σικρούφ), και άλλους, εδημιούργησε την «Καμίλα» με κεφαλή ένα κρανίο ονού (που τότε υπήρχαν αρκετά στον Κερατοκέφαλο) και σκεπασμένη με λινάτσες που σκέπαζαν δυο Βιαννίτες, τον Αγαπάκη (Καλικάκη) και τον Αραπογιώργη, ο δε Παπαγιάννης μεταμφιεσμένος σε καμιλιέρη και με ντέφι στο χέρι παίζοντας το ρυθμικά, περιέρχονταν το χωριό υπό τις ενθουσιώδεις εκδηλώσεις των Βιαννιτών. Ακολουθούσε ένα νεκροκρέβατο (μια σκάλα) με πάνω του ένα νεκρό μεταμφιεσμένο σε «Τούρκο Χότζα», τον Γιάννη Αγαπάκη (της Αλέκαινας του Παπαδιού) και τα χειροκροτήματα του κόσμου και τα τραταρισμάτα έπεφταν σύννεφο.

Άλλη μέρα. Μια βιαννίτικη μερακλίδικη συντροφιά νέων (Γιάννης Τσαγκουρλής, Περικλής Βλαχάκης, Δημήτρης Παπαδογιάννης (Φαρφουρής), Μανώλης Παπαδογιάννης (Σικρούφ) κλπ. με επικεφαλής των Μανώ-

λη Χαρ. Κονδυλάκη με το μαντολίνο, παίζοντας τις ανεπανάληπτες κονδυλιές (τη στραταρίδα), με μαντινάδες περιφέρονταν στις γειτονιές πετώντας κορδέλες και χαρτοπόλεμο, για να κατασταλάξουν το βράδυ στο γνωστό «στέκι» των, το κεντρικό καφεενείο του συνομπλικού των Γιάννη Σηφάκη να συνεχίσουν το γλέντι μέχρι πρωίας. Εδώ το καφεενείο από πολλούς θαμώνες μετετρέπετο σε χορευτικό κέντρο.

Ακόμα παλαιότερα ενθυμούμαι πρόσωπα σοβαρά τις βιαννίτικες κοινωνίας, μέρες των απόκριων, να γίνονται «άλλοι άνθρωποι», εύθυμοι, διασκεδαστικοί, χαρούμενοι, τον Τσαγκουνογιώργη (πρόεδρο κοινότητας), τον Μεταξομανώλη, Φουρναράκηδες κλπ. στην πλατεία του χωριού, να παίζουν τον «ποταμό» πηδώντας μεταξύ των (παινιδι της εποχής) ως και τα «απαλέτια-αμάδες» από τον ένα πλάτανο στον άλλο και ο κόσμος παρακολουθώντας με φωνές και γέλια χειροκροτούσε τον νικητή! Θυμούμαι αξέχαστα τον Φιλήμονα Μεταξάκη (από την Πλάκα) να επιστρέφει με παρέα από τα Λιβάδια, καθαρή Δευτέρα- από τα «κούλουμα» και να σταματά στον πλάτανο (γεμάτο κόσμο) γυρνώντας τα οπίσθια, με μια ξηλωμένη Κρητική βράκα που φορούσε, να παίρνει φωτογραφίες του κόσμου, ως έλεγε, και ο κόσμος να γελά και να χειροκροτεί και εμείς τα παιδιά να χαλούμε τον κόσμο από θαυμασμό για τα αποκριάτικα ξεφαντώματα των μεγάλων!

Αξέχαστες εποχές, που χωρίς επαρκή οικονομικά μέσα και άλλες ανέσεις, ο κόσμος διασκεδάζε όμορφα, οικογενειακά από το ένα σπίτι στο άλλο, για να τηρήσουν κατόπιν αυστηρά τη νηστεία της Μεγάλης Τεσσαρακοστής!!

Είθε οι νέοι μας σήμερα, τηρώντας «τα σχετικά» καλά του νέου πολιτισμού, να μην ξεχνούν κι αυτές τις ωραίες, αυθόρμητες παραδοσιακές ψυχαγωγικές εκδηλώσεις των παλιών, που μορφαίνουν τη ζωή, και συσφίγγουν τις σχέσεις των με αγάπη, για το καλό της κοινωνίας μας!

Πολυχρόνης
Μ. Κονταξάκης

ΤΑ ΤΕΡΤΣΑ (2)

Επίγειο της Ανατολικής Επαρχίας Βιάννου

11ο μέρος)

Το μεταξωτό λοιπόν έχει εξαφανισθεί τώρα και χρόνια από τα Τέρτσα και τον Συκολόγο, αλλά κι απ' όλη την περιοχή της επαρχίας και των γύρω!.. Οι Βιαννιτοπούλες, που εντυπωσιάζονται από τις βιτρίνες και τρέχουν να αγοράσουν πανάκριβα μεταξωτά εισαγωγής που τα περισσότερα είναι νοθευμένα, συνθετικά, κι άδικα φεύγει το συνάλλαγμα, δεν είναι δύσκολο να μάθουν πως το πραγματικό μεταξωτό ύφασμα, αγνό παραδοσιακό, παραγότανε στην περιοχή μας, μα και σε πολλά μέρη της Κρήτης, σε ποσότητα ως και πριν από δυο τρεις δεκαετίες! Είναι σίγουρο πως κάποιο μεταξωτό χειροποίητο θα βρουν να θαυμάσουν στην κασέλα της γιαγιάς! Έτσι μπορεί να ξυπνήσει το ενδιαφέρον και να μάθουν περισσότερα γύρω από κείνο το ξεχασμένο, λαϊκής κατασκευής είδος, το μετάξι, που δεν έφερνε μόνο χρήμα, αλλά και κάτι πιο σπουδαίο, τη χαρά τη δημιουργίας, τη ζεστασιά της συνεργασίας, της ευγενικής άμιλλας ανάμεσα στις κοπελιές του χωριού!

Υπάρχουν πράγματι αριστουργήματα κεντήματος και υφαντικής τέχνης στα χωριά μας και δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε που, με πρωτοβουλία του "Πατούχα", του "Συλλόγου Γυναίκων Βιάννου" και της κοινότητας Άνω Βιάννου, είχε οργανωθεί με πολλή επιτυχία σχετική Έκθεση στο Δημοτικό Σχολείο-προσωρινό Δημαρχείο σήμερα. Πολλές προσωπικότητες επισκέφτηκαν τότε τον τόπο, μαζί και η Άννα Σικελιανού, η οποία, εντυπωσιασμένη από το περιβάλλον και τα πολύτιμα εκθέματα, μοναδικά σε ποιότητα, σχέδια, χρωματισμούς και τεχνική τελειότητα, μίλησε κάτω από το Γερο-Πλάτανο με τέτοια συγκίνηση και λόγια κολακευτικά, ως βασική ομιλήτρια τη μέρα που άνοιξε η Έκθεση, που σκόρπισε στους Βιαννίτες δάκρυα χαράς και βαθιά ικανοποίηση!

Η Μαρία Μαστρογιωργάκη ξεκίνησε με τον "Σύλλογο Γυναίκων Βιάννου" προσπάθεια αναβίωσης του μεταξωτού το 1975. Στήθηκαν τότε κάποιες εστίες στα χωριά Βιάννος και Αμρά με μεγάλη επιτυχία. Ενεργοποιήθηκαν και οι υφάντρες, έστησαν τ' ανυφαντή-

ρια, μπήκε και η ΝΕΛΕ (Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης) στο χορό κι έτσι μέχρι το 80 γίνανε αξιόλογα βήματα. Δυστυχώς, δεν υπήρξε συνέχεια. Οι νέες κοπελιές δεν μπόρεσαν, δεν θέλησαν μάλλον να καλλιεγήσουν μέσα τους αυτό που λέμε "μεράκι", τη φλόγα δηλαδή που άσβεστη καίει στην ψυχή του όποιου δημιουργού. Μήπως πρέπει να σκεφτούν κάτι οι πολιτιστικοί σύλλογοι, όσο υπάρχουν ακόμη ειδικοί;...

Ξεστράτισαμε όμως κι αν δεν έπρεπε, ζητούμε συγνώμη και ξαναγυρίζουμε στα Τέρτσα. Στο ανατολικότερο λιμανάκι της μακρόσυρτης δαντελωτής ακτής Βιάννου, που αποτελεί σίγουρα ένα από τα ισχυρότερα ατού του νεοσύστατου Δήμου! Ένα ειδυλλιακό χωριουδάκι με καμιά τριανταριά σπίτια και εξήντα πάνω κάτω κατοίκους (οι περισσότεροι Συκολογιανοί) απλώνεται άκρη άκρη στη θάλασσα, που κοιτάται μερώμενη, ήσυχη και σε προσκαλεί στην αγκαλιά της χειμώνα καλοκαίρι. Η ηπιότερη σε κλίμα περιοχή της Βιάννου και της Κρήτης, ένα μεγάλο φυσικό θερμοκήπιο! Εδώ οι αέρηδες κι οι θερμοκρασίες συνταυριάζονται ολοχρόνιος του χρόνου, κάτω από κάποια μυστηριώδη, αιώνια θεϊκή ή διαβολική νομοτέλεια! Θεοί και δαίμονες βρίσκονται σε ασταμάτητη αρμονική συνεργασία, έτσι που το καλοκαίρι να αισθάνεται δροσεράδα από την ασταμάτητη νοτιοδυτική θάλασσα αύρα και το καταχειμώνα να χαιρέσει τη γλυκάδα της απαλής ζεστασιάς που δημιουργούν η άπνοια με την, ασυνήθιστα υψηλή, ηλιοφάνεια! Ένα μεγάλο περιβόλι που παράγει υπαίθρια κηπευτικά σε τρεις συνεχείς καλλιέργειες, στο ίδιο χωράφι μέσα στο χρόνο, ένα ιδανικό θέρετρο για όλες τις εποχές κι όλα τα γούστα, είναι τούτος ο τόπος!

Γκρεμίζεται κι εδώ ο βοριάς από τις πλαγιές της Δίκτης και δείχνει τη μανία του αλλά σπάνια, δυο-τρεις φορές τα δέκα χρόνια!

Βρεθήκαμε πρόσφατα στα Τέρτσα, ήπιαμε ρακή και συζητήσαμε με ντόπιους στο σπίτι του Γιώργη Πετράκη. Άνθρωποι φύσει φιλόξενοι, προσηνεείς και γλυκομίλητοι με πανέ-

ξυπνα μάτια, επιδιώκουν την κουβέντα, θέλουν ν' ακούσουν και να πούνε! Η κ. Σοφία Αγαπουλάκη θυμάται τη Λίμνη, ανατολικά δίπλα στον οικισμό. Εκεί περνούσαν τις ώρες τους τα παιδιά τους τους καλοκαιρινούς μήνες, μάθαιναν κολύμπι κι έπαιζαν με τα ψαράκια, τα χέλια, τους καβρούς και τις χελώνες! Το χειμώνα ο τόπος γέμιζε παράξενα πανέμορφα πουλιά, υδρόβια κ.ά. "Τώρα και χρόνια η Λίμνη έχει καταστραφεί", καταλήγει! "Από ανθρώπινη ανοησία, όπως και οι άλλες της βιαννίτικης παραλίας, συμπληρώνουμε!..."

Ο Μ. Παρταράκης αναφέρεται στην προσοδοφόρα καλλιέργεια του κίτρου, στη διαδικασία συσκευασίας και φώτωσης του στο καράβι που αγκυροβολούσε πάντα μπροστά στο ίδιο σημείο του οικισμού, που και σήμερα έχει το όνομα Λιμεναρχείο. Η φώτωση κρατούσε οκτώ μέρες, γιατί γινότανε με εργάτες που είχε μαζί του το καράβι και μεγάλες βάρκες που ερχόντουσαν από τη Γεράπετρο γι' αυτόν το σκοπό (μαούνες). Ο Σ. Στρατάκης θυμάται τον πατέρα του Γιάννη, μεγάλο πελεκητή της ανατολικής Βιάννου, που με λοστάρη και βαριά σπούσε και μετέφερε από τους Χερομύλους, τοποθεσία βορινά της Λίμνης, ειδική πέτρα στο Συκολόγο, όπου διατηρούσε εργαστήριο και κατασκεύαζε καταπληκτικά πελέκια, για το χτίσιμο εκκλησιών και σπιτιών της περιοχής. Είχε να πει ακόμη για τον καμινιάρη τον Μ. Ζαχαράκη που ήφερε καλά την τέχνη, έχτιζε καμινία στα γύρω χωριά κι έβγαζε ασβέστη περιζήτητο για όλες τις οικοδομικές εργασίες.

Παίρνει μετά το λόγο ο Γ.Ε. Γιανναδάκης και με τα πιο ζωντανά χρώματα περιγράφει το

πανηγύρι τ' Αι-Γιωργιού! Το εκκλησάκι χτισμένο το 1886, όπως μαρτυρεί ένα από τα πελέκια της πόρτας του, βρίσκεται κάτασπρο, καλοβαλμένο μέσα στο χωριουδάκι! Κάθε είκοσι τρεις τ' Απρίλη, μετά τη λειτουργία, έμπαινε μπροστά ο παπάς με το Ευαγγέλιο και ξοπίσω όλο το εκκλησίασμα, πήγαιναν στην Πάνω Φλέγα, χίλια πεντακόσια μέτρα δρόμο κι αγίαζαν το ...καινούργιο νερό, που καθώς ξεπηδούσε με ορμή μέσα από μια σπηλιά, ολόδροσο, πεντακάθαρο, απλώντανε συνάμενο, φωτωμένο ζωή, σ' όλες τις καλλιέργειες! Η φλέγα άνοιγε αρχές του Απρίλη κι αποφρούσε (=στέρευε) αρχές του Δεκεμβρη.

Γύριζαν πίσω, έφερνε η κάθε νοικοκυρά μαγεροψήματα τοπικής παραγωγής, όσπρια, κηπευτικά, όχι κρέας, έστηναν, μεγάλα τσικάλια και μακρύ τραπέζι-τάβλα στο ύπαιθρο, κάτω από την απριλιάτικη λιανικάδα, κάθιζαν όλοι, χωριανοί και οι γύρω και τ'όριχναν στο φαγοπότι και στο γλέντι! Συντρόφευε ο Τσαγκαραντώνης με την ασκομαντούρα του κι ο Λευτέρης Στιβαχτάκης με τη λύρα κι έβραζε το κέφι ως αργά τα μεσάνυχτα!

-Και πράμα μάνιτα να'χαμε μεταξύ μας, συνεχίζει ο Γιώργης, δίναμε τα χέρια κείνη τη μέρα και τη σβίγαμε!... Προσπαθούμε και σήμερα να τα τηρούμε τα παλιά, γιατί λαός που δε σέβεται τις παραδόσεις του είναι καταδικασμένος στην αφάνεια!...

Ο σπιτονοικοκύρης σηκώνει το ρακοπότηρο: Είς υγείαν και πάντα με το καλό να σμίγομε!

Συνεχίζεται

Μανώλης Παπαγιάννης
Ηράκλειο Φλεβάρης 1999

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ο κ. Γιώργος Γιαννιτσιώτης, τακτικός συνεργάτης των Β.Ν., είχε την καλοσύνη να μας στείλει τις πληροφορίες που ακολουθούν, σχετικές με το άρθρο.

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Ως προς το θέμα της διάσωσης των αρχείων των κοινοτήτων της επαρχίας που συγχωνεύθηκαν στον Δήμο Βιάννου και της αξιοποίησής τους μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο η νέα τεχνολογία. Αυτό που χρειάζεται είναι (αφού μελετηθεί ο όγκος των αρχείων αυτών και το είδος των πληροφοριών που περιέχουν):

1) ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής τελευταίας τεχνολογίας με μεγάλη χωρητικότητα περιφερειακής και κεντρικής μνήμης, που να διαθέτει και CD-Recorder,

2) ένας σαρωτής (scanner),

3) ένα λογισμικό πρόγραμμα αρχαιοθετήσης, προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες των συγκεκριμένων αρχείων (customized software),

4) ξεκάθαρη εικόνα του τι πρέπει να διασωθεί για ιστορικούς λόγους (π.χ. παλιές αποφάσεις, πρακτικά κοινοτικών συμβουλίων), τι για πρακτικούς (π.χ. μητρώα) και πώς θα αναζητείται η κάθε καταχωριζόμενη πληροφορία, και

5) εκπαίδευση του προσωπικού που θα φέρει εις πέρας το έργο και θα χειρίζεται το αρχείο, για να παρέχει πληροφορίες σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Το κόστος της επένδυσης για τα μηχανήματα (hardware) και το λογισμικό (software) και το συνοδεύει μπορεί να περιορισθεί, εαν αναζητηθούν πηγές χρηματοδότησης εκτός επαρχίας και δημοτών (όπως από περιφερειακά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Η προσαρμογή λογισμικού στις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου αρχείου ή η εξαρχής ανάπτυξη λογισμικού μπορεί να γίνει σε συνεργασία με το ΙΤΕ (Πανεπιστήμιο Κρήτης) με χρηματοδότηση από την Ε.Ε. (Γιατί να μην είναι αυτό ένα πιλοτικό ερευνητικό πρόγραμμα ανάπτυξης λογισμικού για χρήση και από

άλλους νεοσύστατους δήμους, που προφανώς αντιμετωπίζουν ανάλογο πρόβλημα;).

Τα κέρδη από μια τέτοια επένδυση είναι πολλαπλά. Όχι μόνον διασώζεται ένα αρχείο, αλλά:

1) περιορίζονται οι αναγκαίοι χώροι αποθήκευσής του, καθώς αυτό μπορεί να κλεισθεί σε ειδικά κιβώτια και να αποθηκευθεί (μετά την καταχώρισή του σε ηλεκτρονική μορφή) σε πολύ μικρότερο χώρο από αυτόν που θα απαιτείτο για να είναι λειτουργικό με τις παραδοσιακές μεθόδους χειρισμού (χειρωνακτικώς).

2) απαιτούνται πολύ λιγότεροι υπάλληλοι για τον χειρισμό του αρχείου και την αξιοποίηση των πληροφοριών που περιέχει. Συνεπώς, ο νεοσύστατος δήμος κερδίζει και από τον περιορισμό του αναγκαίου προσωπικού (δαπάνες μισθοδοσίας).

3) το αρχείο (ολόκληρο ή μέρος αυτού- αναλόγως του τι προβλέπει η σχετική περί απορρήτου δημοσίων εγγράφων και προσωπικών πληροφοριών νομοθεσία) στην ηλεκτρονική του μορφή μπορεί υπό όρους να καταστεί προσβάσιμο σε κάθε ενδιαφερόμενο και μέσω του διαδικτύου (internet).

4) ελαχιστοποιείται ο χρόνος έκδοσης οποιουδήποτε πιστοποιητικού βασίζεται σε στοιχεία του αρχείου αυτού με προφανές κέρδος για τον δήμο Βιάννου, που έτσι δεν θα ταλαιπωρείται περιμένοντας ώρες ή και μέρες για τέτοια πράγματα.

Ας σκεφθεί η δημοτική αρχή την πρόταση αυτή, ας εξετάσει τις χρηματοδοτικές δυνατότητες από το Ταμείο Συνοχής και τα άλλα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ας κρούσει τη θύρα του ΙΤΕ κι ας κεντρίσει το ενδιαφέρον νέων επιστημόνων για την έρευνα, αξιοποίηση και δημοσιοποίηση των στοιχείων της Ιστορίας της Επαρχίας Βιάννου που περιλαμβάνονται στο διασπασμένο αυτό αρχείο. Το μόνο που απαιτείται είναι η βούληση.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΙΩΤΗΣ
Δρ. Διεθνών Σχέσεων
Παντείου Πανεπιστημίου

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Στη Διεθνή Διάσκεψη για την Ανάπτυξη και τον Πολιτισμό που έγινε στο Κάιρο το 1994 με τη συμμετοχή 179 χωρών και αποφάσισε νέα διάσκεψη που θα γίνει τον Ιούνιο, κατατέθηκαν πολλά στοιχεία. Σύμφωνα με αυτά, από τότε που ο άνθρωπος εμφανίστηκε στη γη, ως το 1800 μ.Χ. είχε φτάσει στο 1 δισεκατομμύριο. Πριν από 40 χρόνια ήταν 3 δισεκατομμύρια και σήμερα είναι 6 δισεκατομμύρια. Προβλέπεται ότι το 2013-2014 θα φτάσουμε τα 7 δισ. και το έτος 2050 οι κάτοικοι της γης θα είναι 11 δισεκατομμύρια.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία: Στην Αφρική, 3 στις 4 είναι έφηβες μητέρες και το 40% των πατέρων είναι νεότεροι των 17 ετών, ενώ στη Λατινική Αμερι-

κή, το 44%-76% από τις εγκυμώσυνες είναι ανεπιθύμητες, αλλά η φτώχεια καθιστά αδύνατη την επιλογή.

Κάθε 20 λεπτά προστίθενται 3.500 άνθρωποι στον πλανήτη, αλλά εξαφανίζονται ένα ή περισσότερα είδη φυτών ή ζώων. Η οικολογική καταστροφή συνεχίζεται απτόητη.

- Λιγότερο από το 20% της ανθρωπότητας κάνει λίγα παιδιά, αλλά καταναλώνει το 80% των πόρων του πλανήτη.

Οι κάτοικοι της γης καταναλώνουν συνολικά 1,7 δισεκατομμύρια τόνων ζωικών πρωτεϊνών το χρόνο, αλλά 1,5 δισεκατομμύριο άνθρωποι δεν έχουν φάει κρέας ποτέ στη ζωή τους.

(Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία)
21/2/99 σελ. 34-79

ΝΕΑ από του "ΔΙΑΒΑΤΗ"

1) Στις 17 Ιανουαρίου έγινε στην αίθουσα της Παγκρητίου ετήσια Γεν. συνέλευση με θέματα τον οικονομικό απολογισμό και το έργο του Δ.Σ. του "Διαβάτη" για το έτος 1998. Τον οικον. απολογισμό έκανε η κ. Μαργ. Πετράκη, ταμίας, και απολογισμό του έργου η πρόεδρος Ειρ. Στασινάκη-Κυριακάκη. Μερικοί από τους στόχους της χρονιάς που διανύεται είναι α) η αγορά ενός γραφείου κατάλληλου για τους σκοπούς και το έργο του Συλλόγου β) η συμμετοχή και παρουσία όλων των εκ του Δήμου Βιάννου καταγομένων σε καθετί που γίνεται και αφορά όχι μόνο τον Σύλλογο

αλλά όλο το Δήμο και γ) δημιουργία ενός επαγγελματικού οδηγού των μελών του Συλλόγου και ταυτόχρονα ανανώση του μητρώου, γιατί υπάρχουν πολλά λάθη σε τηλεφώνια και διευθύνσεις. Στην Γ.Σ. παρευρέθηκε ο δήμαρχος Βιάννου κ. Αναστασάκης, ο οποίος με ευχαρίστηση δέχτηκε την απόφαση του Δ.Σ. για τη συγκέντρωση ρουχισμού και τροφίμων, τα οποία θα σταλούν στο Δήμο για τη διάθεσή τους στα χωριά.

2) Στις 14 Φεβρουαρίου Κυριακή το μεσημέρι έγινε η αποκριτική συνεστιάση του Συλλόγου. Η Συμμετοχή ήταν μεγάλη στο Κρητικό κέντρο

"Κονάκι". Υπήρχαν πολλοί εκλεκτοί καλεσμένοι, ξεχώρισαν ο υπαρχηγός του Γ.Ε.Σ. αντιστράτηγος κ. Ιωάνν. Κακουδάκης με τη σύζυγό του, ο οποίος με νοσταλγία θυμήθηκε τα σχολικά του χρόνια στη Βιάννο. Και σε ένδειξη αγάπης προς τους ανθρώπους και το Σύλλογο προσέφερε επάγυρο μικρό δίσκο. Επίσης παρευρίσκονταν ο πρόεδρος της Παγκρητίου και η κ. Σγουράκη, ο κ.Ε.μ. Μπαντουβάς και η πρόεδρος των απανταχού γυναικών Κρήτης κ.Τζαανάκη. Το χαρούμενο αποκριτικό περιβάλλον συμπλήρωναν οι ήχοι της κρητικής μουσικής από το συγκρότημα του

κ. Σκουλά. Εκτός από τις προσφορές σε δώρα που είχαμε από διάφορους φίλους του Συλλόγου, η οικογένεια του κ. Δευκαλίωνα Κόμη και της κ. Αριστέας Παπαγιαννάκη προσέφεραν 200.000δρχ. και μια τηλεόραση, τα οποία θα διατεθούν για την αγορά γραφείου.

3) Στις 24 Φεβρουαρίου στις 7μ. η Παγκρητίος τίμησε τον Σ. Κονδυλάκη στην ανακαινισμένη αίθουσα της (Γεναδίου 7). Ευχαριστούμε τον πρόεδρο της Παγκρητίου και την κυρία Σγουράκη για την εκδήλωση αυτή. Περισσότερα γι' αυτήν σ' άλλο φύλλο.

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΨΑΛΛΙΔΑΚΗ

Συνέχεια από τη σελ. 1
εκτελέσεως.

Τας ανειπάτους θανατώσεις, τας σφαγές και τα στρατόπεδα συγκεντρώσεως ηκολούθησαν, παρά τις διαμαρτυρίες της Εκκλησίας, βανδαλιστικά διαρπαγαί, λεηλασία και εμπρησμοί των οικιών των χωρίων και αναγκαστικά μετοικεσία των χηρών και των ορφανών και άλλων δεινοπαθούντων Βιαννιτών, ανδρών, γυναικών και παιδιών.

Ρίγη συγκινήσεως και οδύνην προξενεί η ανάμνησις των μαρτυρικών εκείνων ημερών! Ο ιερός Χρυσόστομος ορθώς παρατηρεί:

Όταν η συνειδήσις διαφθαρή, ο άνθρωπος γίνεται χαλεπώτερος πάντων των θηρίων, διότι «κάν τα θηρία ενί των ελαττωμάτων κατέχεται, ούτος εκθηριούμενος, πάντων των θηρίων τα ελαττώματα συνάγει εν εαυτώ και υπερακοντίζει αυτά κατά την ωμότητά».

Η κατάργησις του Θεού, ο αφανισμός της χριστιανικής περί του βίου εκδοχής, την οποίαν επιζητούσι και προάγουσι τα υλιστικά ολοκληρωτικά καθεστώτα, επαναφέρουν τον άνθρωπον εις την αποκτήνησιν και την ανθρωποφαγίαν. Τούτο διαπιστούν οι βαρβαρισμοί της Βιάννου.

Απέναντι όμως των ναζισμών της Βιάννου, ίσταται αλύγιστος, ακατάλυτος, θαυμαστή, η ευψυχία του χριστιανικού λαού και αι εκατόμβαι αυτού υπέρ της ελευθερίας, του κυριωτέρου τούτου των θεόθεν εις τον άνθρωπον δωρηθέντων δικαιωμάτων και ουσιώδους στοιχείου της ανθρωπίνης αξιοπρεπείας και αναδείξεως της πνευματικής αυτού οντότητας, διαπιστούσαι δύναμιν της πίστεως του πνεύματος και της αρετής, ενώπιον των οποίων δεν αντέχει η κακία και η υλική βία, οσονδήποτε ωργανωμένα και οσονδήποτε ισχυραί και αν εμφανίζονται διά τους βλέποντας τα πράγματα μόνον διά του σωματικού οφθαλμού και τους πιστεύοντες μόνον εις την ψυχράν λογικήν και τον ορθόν λόγον.

Αποκαλυπτόμεθα μετ' ευλαβείας προ της μνήμης των ενδόξων νεκρών, της οποίας η επέτειος έδωκε την ευκαιρίαν του ευγνώμονος τούτου μνημοσύνου. Η θυσία αυτών, ως θυσία υπέρ των υψηλότερων και ευγενεστέρων ιδανικών του ανθρώπου, ενούται με τας θυσίας όλων εκείνων οι οποίοι εθυσιάσθησαν υπέρ των ιδίων ιδανικών και αποκτά απεραντοσύνην και χαρίζει εις αυτούς την αθανασίαν, υπενθυμίζει δ' εις ημάς το καθήκον της τιμής και του σεβασμού προς τα υψηλά και ευγενή ιδανικά, τα οποία διακρίνουν κατ' εξοχήν τον άνθρωπον από τα κατώτερα αυτού δημιουργήματα, κινούσιν αυτόν εις την ημερώσιν και τον πολιτισμόν και πιστοποιούσι τον λόγον του ποιητού «ότι διά τι υψηλότερον έχομεν γεννηθή».

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πέτρας είχε την καλοσύνη να μας στείλει και φωτοτυπία επιστολής του μακαριστού Ευγενίου προς τον Επίσκοπον Πέτρας μακαριστόν Διονύσιον, που τη συνοδεύει με δική του επιστολή.

Γράφει μεταξύ άλλων:

«Από το αρχείο του, που περιέχει πολυτίμητα στοιχεία διά την διακονίαν του, την εκκλησιαστικήν και εθνικήν ιδιαιτέρως εις δυσκόλους στιγμάς του Γένους μας, σου αποστέλλω ένα έγγραφον που έστειλε προς τον Θεοφιλέστατον Επίσκοπον Πέτρας κυρόν Διονύσιον κατά τας τραγικάς ημέρας του ολοκαυτώματος της μαρτυρικής επαρχίας Βιάννου.

Όπως είναι γνωστόν, ο τότε Αρχιμανδρίτης Ευγένιος Ψαλλιδάκης διατελούσε Πρωτοσύγκελλος και γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της Ιεράς Μητροπόλεως Κρήτης, του Μητροπολίτου Κυρού Βασιλείου εξορίστου ευρισκομένου εις Αθήνας, μετέβη δε εις την Βιάννον διά να εκπροσωπήση την Εκκλησίαν, προκειμένου να μη συντελεσθή η ολοκληρωτική καταστροφή της επαρχίας.

Η επαρχία της Βιάννου εκκλησιαστικώς υπάγεται εις την Ιεράν Επισκοπήν τότε και σήμερα Μητρόπολιν Πέτρας και ο Αρχιμανδρίτης Ευγένιος αναλαμβάνει αυτήν την αποστολήν, ως υπερύριον διακονίαν διά το εμπειριστάτον της καταστάσεως, γράφει δε και ενημερώνει τον κυριάρχην Επίσκοπον Διονύσιον εξαιτούμενος εκ των υστέρων την ευλογίαν του, αυτόν τον σκοπόν έχει συν τοις άλλοις και η γραπτή ενημέρωσίς του.

Μέσα εις το κείμενον αυτό διαζωγραφίζεται με τα πιο ζωηρά χρώματα το δράμα της επαρχίας της Βιάννου. Εκείνο όμως που διαφαίνεται είναι η σεμνότης και το εκκλησιαστικόν φρόνημα του εν λόγω λαμπρού ιερωμένου. Ούτος δεν περιαυτολογεί, δεν λέγει τι έκανε, δεν αναφέρει ούτε τα αποτελέσματα της διακονίας του, τους κινδύνους και τις απειλές που αντιμετώπισεν αλλά απλώς καταγράφει τα γεγονότα.

Βεβαίως οι πάντες μέχρι σήμερον μαρτυρούν ότι η παρουσία του εμπύχωσε τους Βιαννίτες, συνετέλεσε δε στην διάσωσιν του πλήθους των συγκεντρωθέντων εις το Γυμνάσιον της Βιάννου, όπου αποθέτων τον Σταυρόν του παρεδόθη ως λύτρον αντί πολλών.

Ταύτα γράφω σήμερον 7 Φεβρουαρίου 1999, επέτειον του θανάτου του (7 Φεβρουαρίου 1978). Ας είναι αιωνία η μνήμη του.

Ο Πέτρας Νεκτάριος

Και τώρα η επιστολή προς τον Διονύσιο

Προς
Τον Θεοφιλέστατον Επίσκοπον Πέτρας
Κύριον ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ

Νεάπολιν

Θεοφιλέστατε,
Δια της παρούσης μου γνωρίζω τη γμετέρα Θεοφιλία τα ακόλουθα θλιβερά γεγονότα.

Από χτες Πέμπτην 16 τρέχοντος ευρισκομαι εις Βιάννον. Μετά την καταστροφήν του Πεύκου και της Σύμης και τας εκτελέσεις άνω των τετρακοσίων ανδρών ένεκα της συμπλοκής του ανταρτικού σώματος του Παντουβά μετ' των Γερμανών στρατιωτών, εζητήθη από την Εκκλησίαν υπό

τύπον παρακλήσεως να μεσολαβήση εις τους αντάρτας, ίνα τοις παραδώσουν τους αιχμαλώτους Γερμανούς στρατιώτας, διότι άλλως θα καταστραφώσι και άλλα χωρία της Βιάννου και θα εκτελεσθώσι οι κρατούμενοι οκτακόσιοι όμηροι.

Ανέλαβον την αποστολήν αυτήν απ' ενός μεν διά να μη φανώ ότι δεν θέλω να τους εξημερηθώ και απ' ετέρου διά να δοθή η ευκαιρία εις τους δυναμένους να μεσολαβήσωι όπου δει διά την σωτηρίαν των ανθρώπων και την αποφυγήν της ολοκληρώσεως της καταστροφής, διότι περί της επιτυχίας αυτής έχω πολύ ολίγας ελπίδας.

Η Βιάννος όλη είναι, Θεοφιλέστατε, βουτηγμένη εις βαθύ πένθος. Η θλίψις και η συγκίνησις είναι ζωγραφισμένη εις τα πρόσωπα όλων. Όταν αντίκρυσσας εν τω Γυμνασίω Βιάννου κρατούμενους ομήρους, μεταξύ των οποίων είναι και δύο Ιερείς του Καλαμιού και του Συκολόγου, δεν ημπόρεσα να κρατήσω τα δάκρυά μου. Εντός του κτιρίου τούτου κρατούνται 350 όμηροι. Χθες επρόκειτο να μεταφερουν από τον Μύρτον εις την Παναγίαν Πεδιάδος άλλους πεντακοσίους (500), ανεστάλη όμως η μεταφορά των μέχρι πέρατος των διαπραγματεύσεως.

Ευτυχώς οι κάτοικοι της κωμοπόλεως Βιάννου έχουσι κινηθεί δραστηρίως διά την διατροφήν αυτών κόνοντες εράνους μεταξύ των. Ο Ε.Ο.Χ.Α. Ηρακλείου θα διαθέση διά τον σκοπόν αυτόν 1.000.000 δραχμάς.

Χθες ήλθεν ο στρατηγός Μύλλερ, όστις κατά τρόπον σκληρόν με διεβεβαίωσε ότι, εάν δεν κατορθωθή η παράδοσις των αιχμαλώτων Γερμανών, θα εκτελέση όλους τους ομήρους και θα καταστρέψη την περιφέρειαν.

Εις απάντησιν, εις ερώτησιν ιδικήν μου «τι πταίει ο φιλήσυχος πληθυσμός της Βιάννου» μοί απήντησεν ότι έχει ευθύνην, διότι διέτρεφε τους αντάρτας. Εγώ τω είπον ότι ο πληθυσμός δεν έχει σχέσιν με αυτούς, αν δε τινες διέθρεψαν αυτούς, τούτο το έπραξαν πάντως υπό το κράτος της βίας και του φόβου. Τότε μοι απήντησε: «Τότε εγώ θα τους κάμω να φοβούνται περισσότερο τους Γερμανούς από τους αντάρτας».

Μεταξύ των εκτελεσθέντων συγκαταλέγονται ο Παπα-Λεωνίδας, εφημέριος Βαχού -Κρεββατά και ο Ιερομόναχος Κύριλλος της Μονής Άρβης.

Αι εκτελέσεις των 400 έγιναν εις τα καταστραφέντα χωρία Πεύκου και Σύμης, εις Βαχόν, Άγιον Βασίλειον, Αμυρά, Συκολόγον, Καλάμι, Κρεββατά και Κεφαλοβρύσι.

Ταύτα γνωρίζων τη υμετέρα Θεοφιλία με πόνον ψυχής παρακάτω θερμότατα, όπως έχουσα υπ' όψιν Αυτής ότι μέχρι πέρατος των διαπραγματεύσεως θα μεσολαβήσουν 3-4 ημέραι, ενεργήση ό,τι δύναται διά την σωτηρίαν των ανθρώπων.

Επι τούτοις διατελούμεν Μετά βαθυτάτου σεβασμού +Αρχιμ. Ευγένιος Ψαλλιδάκης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ:

Θεοφιλ. Επίσκοπον Κυδωνίας και Αποκορώνου κ. Αγαθάγγελον

Διά την αντιγραφήν +Αρχιμανδρίτης Διονύσιος Βασιλάκης

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ κ. ΒΑΣ. ΒΑΛΑΣΟΠΟΥΛΟ

Συνέχεια από τη σελ. 1

ιδιωτικών, δεν τηρούνται ποτέ.

Έτσι λοιπόν το τμήμα Άγιος Σώζων-Μάρθα δεν μπορεί, με αυτό τον προγραμματισμό, να είναι έτοιμο το 2004 αλλά πολύ πολύ αργότερα.

Κύριε Γενικέ.

Την ανάγκη να επισπευθεί η κατασκευή του δρόμου αυτού, όσο γίνεται γρηγορότερα, θα τη διαπιστώσετε μόνο με την επίτοπια επίσκεψή σας. Ευχή να μη βρεθείτε στη θέση "Άγιος Σώζων" ή λίγο πιο πέρα, πίσω από καμιά νταλικά με βαρύ φορτίο και κατεύθυνση προς τα Πεζά, Αρκαλοχώρι, Βιάννο. Περίπτωση που αντιμετωπίζουν συχνά τα τροχοφόρα που διασχίζουν καθημερινά το δρόμο αυτό.

Τότε μόνο θα διαπιστώσετε την αλήθεια της κινεζικής παροιμίας «Όσα δείχνει μια εικόνα δεν το λένε χίλιες λέξεις». Και σ' αυτή τη διαδρομή θα δείτε πολλές εικόνες. Εικόνες που, με δεδομένη την πολιτική βούληση για τη στήριξη της ενδοχώρας της Κρήτης, θα σας οδηγήσουν στην εξερεύρεση λύσης, ώστε το τμήμα αυτό, Άγιος Σώζων-Μάρθα, να ολοκληρωθεί ως το 2002. Γι' αυτό όμως χρειάζονται συγκρούσεις και προς τα πάνω και προς τα κάτω:

• Σύγκρουση προς τα πάνω για την αλλαγή του χρονοδιαγράμματος 2000-2004 σε 2000-2002.

• Σύγκρουση και προς τα κάτω, με την ανάθεση σε πολλές, κατά τμήματα, εργολαβίες. Εργολαβίες

όμως που δεν θ' ακολουθήσουν το ρυθμό εργασιών που ακολουθεί η εργολαβία στο τμήμα Μάρθα-Βιάννος.

Υπάρχουν όμως αρκετές προϋποθέσεις να γίνουν εργασίες και το 1999. Εργασίες που θα επιταχύνουν την εκτέλεση του όλου έργου,

Μεθοδεύσετε την έγκαιρη χρηματοδότησή τους. Υπάρχουν, πιστευόμε, οι δυνατότητες γι' αυτό με την αναμόρφωση προγραμμάτων από την Περιφέρεια Κρήτης ή από το αρμόδιο υπουργείο. Προχωρήστε στη συνέχεια στη δημοπράτηση των 3000 μ. στην περιοχή του Δήμου Αρκαλοχωρίου χωρίς τη διαδικασία των απαλλοτριώσεων. Δημοπράτηση όμως μπορεί να γίνει και για την κατασκευή των όσων τεχνικών έργων προβλέπονται στο τμήμα Άγιος Σώζων-Μάρθα, αρκεί να επισπευθεί η ολιγοήμερη ανόρυξη των γεωτρήσεων που προβλέπονται σ' αυτά.

Παράλληλα με όλα αυτά να αναθεθεί αμέσως και η μελέτη του τμήματος Βιάννος-Μύρτος-Ιεράπετρα και η σύντομη δημοπράτηση της κατασκευής του.

Τότε μόνο μπορούμε να πιστέψουμε ότι προωθείται η στήριξη της περιοχής αυτής από την ενδοχώρα της Κρήτης. Περιοχής, που δεν ανήκει μόνο στο Δήμο Βιάννου αλλά και σε πολλούς άλλους: Αρχανών, Καζαντζάκη, Θραψα-

νού, Καστελλίου Πεδιάδος, Αρκαλοχωρίου, Αστερουσιών, Ιεράπετρας και της νότιας Σητείας.

Τότε μόνο μπορούμε να περιμένουμε βελτίωση των συνθηκών ζωής που υπάρχουν στην ευρύτερη αυτή περιοχή.

Τότε μόνο οι κάτοικοι που ζουν σήμερα εκεί θα παραμείνουν στα σπίτια τους.

Τότε μόνο και πολλοί άλλοι που έφυγαν, θα επανέλθουν, και πολλοί άλλοι θα επιδιώξουν τη μετοίκηση και εγκατάστασή τους εκεί. Προϋποθέσεις και περιθώρια γι' αυτήν υπάρχουν πολλά. Την ευνοούν οι ποικίλες καλλιέργειες στην ευρύτερη περιοχή, η αναπτυγμένη κτηνοτροφία, η διεύρυνση της υποτυπώδους σημερινής τουριστικής κίνησης.

Κάθε χρόνο καθυστέρησης στην κατασκευή του δρόμου αυτού οδηγεί στο περισσότερο άνοιγμα της ψαλίδας καθυστέρησης-ανάπτυξη, που είναι πολύ δύσκολο ή και αδύνατο να κλείσει.

Στο χέρι σας είναι, κύριε Γενικέ, ν' αλλάξει σύντομα η σημερινή κατάσταση που υπάρχει στην περιοχή αυτή. Το ζητούν οι πάνω από 100 χιλιάδες κάτοικοι που διαμένουν εκεί. Το ζητούν και οι πολλές άλλες χιλιάδες που με δυσκολία την επισκέπτονται κάθε χρόνο. Το ζητούν οι ανάγκες της εποχής κι αλίμονο, αν δεν προσαρμοζόμαστε σ' αυτές. **Τολμήσέτε το.**

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΣΤΕΙΛΑΝ:

ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΤΣΟΥΡΑΚΗ-ΚΕΦΑΛΑΚΗ Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΛΟΓΓΟΥ ΦΥΤΑ ΚΑΙ ΖΩΑ Παιδική Λογοτεχνία (Ποιήματα και Σχέδια)

Κόρη του Μιχάλη Κεφαλάκη από τον Άγιο Βασίλειο, εργάστηκε στη Σχολή «ΕΡΓΑΝΗ» Ηρακλείου για λίγα χρόνια και σήμερα ζει στο Δουλί Μονοφατισίου κι ασχολείται με αγροτικά.

Μέσα στη φύση που ζει καθημερινά, ανάμεσα στα φυτά και στα ζώα της δημιουργεί ποικίλα συναισθήματα που προσπαθεί να τα εκφράσει με τους στίχους που παραθέτει στις 64 σελίδες του βιβλίου της.

Αυτό που δημιουργεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον στον αναγνώστη είναι το λεπτό σχέδιο που συνοδεύει τους στίχους της κάθε σελίδας, που σ' αυτό η Καλλιόπη φαίνεται να 'χει ξεχωριστή δεξιοτεχνία.

Για την πνευματική της προσφορά η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ (Δ.Ε.Ε.Λ.) ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ. Τμήμα Λογοτεχνίας, στις 25/10/1998 απένειμε στην Καλλιόπη Τσουράκη-Κεφαλάκη ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ.

Πολιτιστική Εταιρεία Βιάννου Ιωάννης Κονδυλάκης

Ανακοίνωση

Η τακτική Γενική Συνέλευση της εταιρείας και οι εκλογές για την ανάδειξη Δ.Σ. θα πραγματοποιηθούν στην Άνω Βιάννο την Κυριακή 28 Μαρτίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Καταστατικού την ιδιότητα μέλους της εταιρείας μπορούν να αποκτήσουν άτομα, σύλλογοι, σωματεία και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Για περισσότερες πληροφορίες και εγγραφές μελών στα τηλέφωνα:

0895 51331, 51294, 61236
081 250244, 226741
0831 51115

01 7779219, 2932760

Φαξ 0895 22555

0831 27230

Αντίγραφα καταστατικού διατίθενται στο κατάστημα Εμμ. Σπανάκη στην Άνω Βιάννο.

Η προσωρινή διοικούσα επιτροπή.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΡ. ΑΣΤΡΑΚΙΑΝΑΚΗΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

Δαιδάλου 30-32- Τηλ. 343.644

Δέχεται καθημερινά 12-2 το πρωί και 5.30-09.00 το απόγευμα.
Σύμβαση με Δημόσιο, ΔΕΗ, ΤΑΠ-ΟΤΕ

Το Κρητικό Μεγαλείο

Αν είσ' από την Κρήτη, γεια σου, χαρά σου, λεβεντιά, παιδί του Ψηλορείτη, με την περίσσια αρχοντιά.

Αν είσαι Ελληνίδα, τρέξε κι έλα, γονάτισε, φόρα λευκή χλαμούδα, στην Κρήτη πάνω πάτησε.

Και πήγαινε σ' Αρκάδι, στο Μάλεμο προχώρησε, θα δεις παιδιά στον Άδη, που ο πόλεμος τα χώρισε.

Μετά τα τόσα χρόνια, θα δεις μανάδες να θρηνούν, τα εχθρικά κανόνια τις ζήλεψαν και τις φθονούν.

Θ' ακούσεις τον αέρα, πάνω στην Κρήτη τα βουνά και του βοσκού η φλογέρα το μοιρολόι ν' αρχινά.

Η θύμηση δεν σβήνει, τα χρόνια κι αν περάσανε, τα ίχνη της αφήνει σε κείνους που γεράσανε.

Όσους νεκρούς κι αν κλαίμε, είναι βουβά αγάλματα, χαλάλι, Κρήτη, λέμε, γίνανε όλοι τάματα.

Τα δάκρυ' ασταματήσουν, στον ρόδων τις μοσχοβολίες, στους ήρωες ν' ανθίσουν κλωνάρια από πασχαλιές.

Τις πότισαν με αίμα τα τιμημένα μας παιδιά, γιατί δεν είναι ψέμα, πως πέσαν πάνω στα κλαδιά.

Και όλα τα στεφάνια από της δάφνης μυρωδιές, που φέρνουν περηφάνια, ας μείνουν μέσα στις καρδιές.

Το Μάλεμο, το Αρκάδι, της Βιάννου τ' ολοκαύτωμα, νεκροί, χωρίς ψεγάδι, είναι χιλιάδες άτομα.

Ελπίς Χλειουανάκη

Η καλλιέργεια της ελιάς στην Αρχαία Κρήτη

Συνέχεια από τη σελ. 1

των σταφυλιών. Το δεύτερο είδος ήταν πέτρινες λεκάνες ορθογώνιες, που δε διάφεραν και πολύ από τον προηγούμενο ληνό. Ήταν εφοδιασμένοι με συλλεκτικό σύστημα και είχαν κι αυτοί, όπως και το προηγούμενο είδος, διπλή χρήση. Το τρίτο είδος, που ήταν και πιο εξελιγμένο, ήταν ογκώδεις λίθοι, κατά κανόνα τετράγωνοι ή κυκλικοί, τοποθετημένοι πάνω σε λιθόκτιστη βάση, που έφεραν στη μια πλευρά αυλακωτή προεξοχή, από την οποία έτρεχε το εκθλιβόμενο λιπαρό υγρό σε ειδικό δοχείο, το «υπολήνιο». Ειδικοί εργάτες μάζευαν την «αμόργνη», τη μούργα δηλ., που λέγονταν «αμοργείς». Πιο ύστερα ωστόσο εγκαταλείφθηκαν οι ληνοί και ήλθε σε χρήση η μύλη. Το σύστημα αυτό αποτελείται από δύο πέτρες, την κάτω και την πάνω. Οι ελιές τοποθετούνταν στην κάτω που ήταν ακίνητη και πάνω τους γυριζόταν με το χέρι από γυναίκες, τις «αλεκτρίδες», η πάνω πέτρα. Είναι το σύστημα του χερόμυλου που άλεθαν παλιότερα στα χωριά το σιτάρι, για να κάνουν τον χόνδρο, και τις παπούλες, για να κάνουν τη φάβα.

Αργότερα πάλι το σύστημα εξελίχθηκε ακόμη περισσότερο. Η ζύμη μετά την πολτοποίηση του καρπού, που γινόταν, κατά τον ποιητή Ησίοδο, σε γουδιά, όπου οι ελιές κοπανίζονταν με ξύλινο γουδοχέρι, ετοποθετείτο σε σάκους, μέσα στους οποίους δύο άτομα την πίεζαν, στρίβοντας τα άκρα τους. Με τον καιρό όμως η πίεση της ζύμης γινόταν με μηχανικό τρόπο, με το πρώτο πιεστήριο. Ακριβή εικόνα του πρώτου αυτού πιεστηρίου έχουμε από ένα αγγείο του βου π.Χ. αιώνα, που βρέθηκε στη Θηρασία.

Οι σάκοι, «αι σαργάνα» όπως λέγονταν, τοποθετούνταν σε ακίνητη βάση, η οποία είχε αυλάκι απορροής, και πιέζονταν μ' ένα μακρύ δοκάρι, σταθερό από τη μια μεριά, στο άλλο άκρο του οποίου, για το σκοπό αυτό, προσδένονταν διάφορα μεγάλα βάρη, ενώ στο μέσον του κρέμονταν εργάτες, για ν' αυξάνουν την πίεση. Λείψανα τέτοιου πιεστηρίου βρέθηκαν στην Πραισό και χρονολογούνται από τον 11ο π.Χ. αιώνα.

Κατά την κλασική περίοδο (500-323π.Χ.) το πιεστήριο αυτό έγινε ακόμη πιο αποτελεσματικό κι έμοιαζε με τον «μποτζαργάτη» της φάμπρικας, όπως τον θυμούνται οι παλιότεροι. Δυο πέτρινες στήλες, με τρύπες από τα πλάγια, στηριγμένες σε πέτρινες βάσεις για να τρέχει το λάδι, δέχονταν ανάμεσά τους τις «σαργάνες», δηλ. τους μποξάδες, που πιέζονταν από ένα λιθινό ορθογώνιο δοκάρι, το οποίο ήταν τοποθετημένο από πάνω τους. Ένα τέτοιο ολοκληρωμένο ελαιοτριβείο, γνωστό με το

όνομα «ληνεών», βρέθηκε στο Εμπορείο της Καλύμνου και ανάγεται στον 4ο π.Χ. αιώνα. Εφευρέθηκε ύστερα ο ατέρμονας κοχλίας, τον οποίο ο Πλίνιος ονομάζει «μεγάλη ελληνική εφεύρεση», για να κάμει την έκθλιψη του ελαιοκάρπου πιο άκοπη και πιο αποτελεσματική.

Ιδιαίτερη όμως προσοχή και φροντίδα κατέβαλλαν οι πρωτόγονοι εκείνοι ελαιοπαραγωγοί για τη μεταφορά και την αποθήκευση του ελαιολάδου. Και καταρχήν μαζεύονταν σ' ένα πιθάρι ή κάδο, απ' όπου το μετέφεραν στις στέρνες του αγροκλήματος κι από εκεί με τουλούμια από κασικίσιο δέρμα με τις τριχές από μέσα, στο σπίτι του ηγεμόνα ή του ιερέα ή ακόμη και το κατάστημα του εμπόρου.

Τα δοχεία που χρησιμοποιούσαν για τη μεταφορά του ή τη διαφύλαξή του, καθώς και οι τόποι αποθήκευσής του ήταν

Συλλογή ελαιοκάρπου

αυστηρά επιλεγμένοι. Τα δοχεία καταρχήν έπρεπε να είναι καθαρά. Σ' αυτά το έβαζαν ύστερα από αλληπάλληλες μεταγγίσεις και «διαυγάσεις». Ανάλογα δε με την καθαρότητά του το τοποθετούσαν σε διαφορετικά, πλατύστομα πάντα, αγγεία. Άλλοι έβαζαν το πρώτο λάδι της «εν ψυχρώ» απόσταξης και αλλού αυτό που έβγαζαν μετά «εν θερμώ», που ήταν πιο πικρό, πιο ξινό και πιο βαρύ.

Ως δοχεία χρησιμοποιού-

Ο αρχαιότερος ληνός, που θρέθηκε στα Μέθανα.

σαν πίθους «βεβαμμένους έσωθεν διά γύψου» και «αγγείων υελούν». Το γυαλί διατηρούσε το λάδι ασφαλέστερα, γιατί είναι ψυχρό και καθώς πίστευαν «χαίρει τω ψυχρώ η του ελαίου φύσις». Τα δοχεία

Πιεστήριο σε άγγείο του βου π.χ αιώνα

αυτά τοποθετούνταν ύστερα «εν ξηροίς και καταγώγιοις τόποις», γιατί «η θερμότης και η υγρότης εναντία τω ελαίω» είναι.

Αλλά δεν περιορίζονταν μόνο σ' αυτά ως προς τη φροντίδα του λαδιού. Ενδιαφέρονταν ακόμη ζωηρά για τον καθαρισμό του, την αποδυσσομία του και τη διαύγασή του.

Για τον καθαρισμό του λαδιού, το κατακάθισμα δηλ. της

ζεσταθεί στον ήλιο και μετά το έβαζαν μέσα σ' αυτό. Αν δεν υπήρχαν ελιές, τοποθετούσαν αντί αυτών «απαλούς κλάδους ελαίας».

Άλλος τρόπος ήταν να τοποθετήσουν μέσα στο δοχείο πανί που περιείχε όλα τα παραπάνω υλικά, μαζί με αλάτι και να τ' αφήσουν μέσα στο λάδι τρεις μέρες. Ύστερα έβγαζαν το πανί, τάρασαν το δοχείο και όταν κατακάθιζε το περιεχόμενό του, το μεταγγίζαν σε άλλο δοχείο. «Ταράσσει το έλαιον, επειδάν δε καταστή, βαλλείν εις άλλο αγγείον».

Ένας τρίτος τέλος τρόπος αποδυσσομίας του λαδιού ήταν η χρήση κριθίνου ψωμιού. «Άρτους κριθίνους ξηρούς συνθλάσαντες και εις οθόνας πάνυ αραιάς ενειλήσαντες» βάπτιζαν μέσα στο λάδι δυο τρεις φορές, έριχναν μέσα χόνδρο αλάτι και το μεταγγίζαν σε άλλο δοχείο.

Τη διαύγαση του λαδιού, το ραφινάρισμά του, όπως θα λέγαμε σήμερα, ή την επίτευξη της κατάστασης «λαμπάντε» πετύχαιναν επίσης με διάφορους τρόπους. Κρεμούσαν στο πιθάρι με το λάδι πανί που περιείχε κομμάτια από φλοιούς ελιάς, τους «ακρέμονας», όπως τους έλεγαν, και αλάτι.

Το «ρυπαρόν έλαιον εποίουν διαυγές» και με άλλο τρόπο. Τοποθετούσαν το προς διαύγαση ελαιολάδο σε πλατύστομο δοχείο, το άφηναν στον ήλιο να ζεσταθεί και ύστερα έριχναν μέσα σ' αυτό «λεπτούς άλας πεφρυγμένους», ξηρούς δηλ. κόκκους αλατιού. Και όταν κατακάθιζε η ρυπαρότητα, το μεταγγίζαν σε άλλο δοχείο.

Όλες οι παραπάνω τεχνικές για την παρασκευή των βρώσιμων ελιών, τον διαχωρισμό του λαδιού από τον ελαιοκάρπο, την αποδυσσομία και τη διαύγαση του ελαιολάδου, μπορεί να μη θεωρούνται σήμερα σπουδαίες, μπροστά στις τεχνικές, που εμείς σήμερα χρησιμοποιούμε, μια όμως βαθύτερη και διεισδυτικότερη εξέταση θα μας έπειθε ότι στηρίζονται στις ίδιες με τις σημερινές αρχές. Οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ αυτών και των σημερινών οφείλονται μόνο στη σύγχρονη προηγμένη τεχνολογία και ο αρχαίος άνθρωπος χρησιμοποιούσε μόνο τα υλικά που του παρείχε η φύση και από εκεί και πέρα άφηνε να δουλέψει το μυαλό του. Ύστερα χρησιμοποιούσε τα συμπεράσματα των παρατηρήσεών του και τις γνώσεις που είχε αποκομίσει απ' αυτές. Γι' αυτό και ήταν πιο κοντά σ' αυτή και αποτελούσε το κέντρο της όλης διαδικασίας της καλλιέργειας της ελιάς και της εκμε-

Ο ΟΤΕ ΑΠΑΝΤΑ ΣΕ ΣΧΟΛΙΟ ΤΩΝ Β.Ν.

Σε απάντηση στο σχόλιό σας την 1-2-1999 στην εφημερίδα σας «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ» με τίτλο «ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΤΕ», σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Υπηρεσία μας, ύστερα από υπόδειξη των Δήμων ή Κοινοτήτων και μέσα από διαδικασίες (υπογραφή σύμβασης), έχει αναθέσει την Αντιπροσώπευση των ΤΗΛΕΦΩΝΕΙΩΝ και των ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ, σε μόνιμους κάτοικους των Οικισμών, που υποχρεούνται να εξυπηρετούν το κοινό μέσα στο ωράριό τους.

Η λειτουργία των παραπάνω, σύμφωνα με την υπογραφή σύμβασης είναι:

α) ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ: (08:00-12.00) και (15.00-18.00) Καθημερινές

(09.00-13.00) και (16.00-19.00) Αργίες.

β) ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ: (07.00-13.00) και (16.00-20.00) Καθημερινές

(08.00-13.00) και (16.00-20.00) Αργίες.

Η Υπηρεσία μας, μελετάει ήδη την κατάργηση των Τηλεφωνείων και των Πρακτορείων και την εγκατάσταση Καρτοτηλεφώνων,

Τα παραπάνω θα υλοποιηθούν σταδιακά με την εξέλιξη παράδοσης και παραλαβής των αναγκαίων υλικών.

Με τιμή

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΩΛΕΤΤΑΣ

ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤ. ΤΗΛΕΠ. ΔΙΑΜΕΡ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΣΤΟ ΚΑΠΗ ΒΙΑΝΝΟΥ

Μέσα σε εορταστική ατμόσφαιρα και με την παρουσία του Δημάρχου Βιάννου έγινε στο ΚΑΠΗ Βιάννου η κοπή της πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, καθώς και εκπρόσωποι της εκκλησίας, οι οποίοι και τέλεσαν αγιασμό για το νέο έτος. Στη συνέχεια τον Δήμαρχο καλωσόρισε εκ μέρους του ΚΑΠΗ η κ. Ξανθούλα Αγαπάκη, η οποία και έκανε ομιλία για την εορτή της Υπαπαντής. Ο Δήμαρχος στην αντηφώνησή του ευχαρίστησε για την υποδοχή που του έγινε και υποσχέθηκε την αμέριστη συμπαράστασή του για τη λειτουργία του ΚΑΠΗ.

Από το προσωπικό του ΚΑΠΗ προσφέρθηκε στους παρευρισκόμενους παραδοσιακό κέρασμα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΚΑΠΗ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Η ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Με πολλή επιτυχία έγινε το κόψιμο της πίτας του Συλλόγου Βιαννίων του Ηρακλείου, που συνοδεύτηκε από καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Παρευρέθηκαν αρκετοί Βιαννίτες και φίλοι της Βιάννου. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Βιάννου και πολλοί Δημοτικοί Σύμβουλοι.

Ύστερα από χαιρετισμό από τον πρόεδρο του Δ.Σ. ακολούθησε απαγγελία ποιήματος του Δημήτρη Θεοδοσάκη από τον ίδιο. Στη συνέχεια έγινε αναφορά στον Ιωάννη Κονδυλάκη από τον Κώστα Στεφανάκη, που διάβασε και δύο από τα «Εκ Βιάννου» χρονογραφημάτα του. Στη συνέχεια ο Κώστας Καπετανάκης και ο Γιώργος Στρατάκης έπαιξαν και τραγούδησαν λαϊκά τραγούδια.

Ο Μανώλης Παπαγιάννης παρουσίασε τον Μιχάλη Στεφανάκη, ο οποίος απήγγειλε λίγες από τις πολλές μαντινάδες που αναφέρονται στο βιβλίο του, μερικές από τις οποίες οι Νίκος Κόμης και Μανώλης Παπαγιάννης αλλά και άλλοι τραγούδησαν. Βιολί έπαιξαν και οι Γιώργος Τσαντάκης και Μαν. Στεφανάκης, ενώ το πρόγραμμα έκλεισε ο Μανώλης Στρατάκης με απαγγελίες. Το Δ.Σ. πρόσφερε σε όλους που πήραν μέρος στην εκδήλωση, μαζί με τις ευχές για καλή χρονιά, γλυκά, αναψυκτικά και μια αεροφωτογραφία της Επαρχίας Βιάννου.

Διόρθωση αβλεψίας στο άρθρο για την καλλιέργεια της ελιάς στην Αρχαία Κρήτη

Στο πρώτο μέρος του εμπεριστατωμένου άρθρου του κ. Γιάνν. Γ. Χρηστάκη για την καλλιέργεια της ελιάς στην Αρχαία Κρήτη, που δημοσιεύσαμε στο προηγούμενο φύλλο των Β.Ν., παρεξέφεραν, κατά τη φωτοστοιχειοθεσία, κάποιες αβλεψίες, που δε βοηθούν τον αναγνώστη στη σωστή κατανόησή του.

Για το λόγο αυτό επαναδημοσιεύουμε το τμήμα εκείνο, στο οποίο υπάρχει η δυσκολία, με τη σωστή του μορφή για πλήρη και ορθή κατανόησή του από τους αναγνώστες.

Πρόκειται για το μέρος εκείνο που γίνεται λόγος για τα είδη των βρώσιμων ελιών. Το σωστό λοιπόν έχει ως εξής:

Τα είδη των βρώσιμων ελιών του αρχαίου Κρητικού ήταν τα εξής:

α. Οι σταφιδοποιημένες γλυκές ελιές, δηλ. οι σταφιδολιές,

β. Οι διατηρούμενες σε στέμφυλα, που ονομάζονταν «στεμφυλιές»

γ. Οι τσακιστές, που λέγονταν «θλασταί ελαίαι» ή «πυρήνες», όπως τις αποκαλούσαν οι κωμικοί ποιητές.

δ. Οι κολυμπάδες, που λέγονταν «κολυμβάδες, αλμάδες, νηκτρίδες, τράμβηλοι, ή κοτινάδες» και

ε. οι με μορφή πίτας υπερώριμες.

Κάποιες άλλες μικρότερες αβλεψίες, που υπάρχουν στο κείμενο, είναι μάλλον ασήμαντες, γι' αυτό και δεν αναφερόμαστε καν σ' αυτές.

Στο επόμενο φύλλο: έρευνα των Β.Ν. για την έκθλιψη του ελαιοκάρπου στην Επαρχία Βιάννου.

Διορθώσεις: Από τυπογραφική αβλεψία στο προηγούμενο φύλλο των Β.Ν. σελ. 4 στήλη 1η στην προτελευταία είδηση η υπογραφή Α. Διακάκης αντιστοιχεί στο κείμενο «Επιβράβευση Συνεπαρχιών» της 3ης σελ. 1η στήλη. Στη σελ. 2 στήλη 1η η δωρεά για το κοιμητήριο Αγίου Βασιλείου είναι στο όνομα Γιώργου Παπαδογιαννάκη και όχι Παπαδογιάννη.

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟ
ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΩΡΓΟΥ ΕΜΜ. ΣΤΡΑΤΑΚΗ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ 38 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
(ΠΡΩΗΝ ΑΔΑΜ ΣΠΟΡ) ΤΗΛ και FAX 317226

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

στα πρώιμα κηπευτικά, στην μπανάνα κ.ά. έχουν ανάγκη από την καθημερινή συμπάρσταση γεωπόνου, ενώ οι διάφορες επιδοτήσεις και αρμοδιότητες, με τις οποίες έχει επιφορτισθεί το Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης Βιάννου, καθι-

στούν επιτακτική την ενίσχυση του προσωπικού με ένα ή και δυο ακόμη υπαλλήλους. Έτσι μόνο το Γραφείο αυτό θα μπορεί να λέγεται Ανάπτυξης. Αλλιώς αποτελεί ειρωνεία για τις χιλιάδες των καλλιεργητών, που πολύ το έχουν ανάγκη και καθημερινά το ζητούν.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΕΡΤΣΑ-ΚΕΡΑΤΟΚΑΜΠΟΣ

Με απόφαση του Νομάρχη Ηρακλείου κ. Γαρεφαλάκη, οι Τεχνικές Υπηρεσίες της Νομαρχίας Ηρακλείου, από τις αρχές Φεβρουαρίου προχωρούν στη συντήρηση του υπάρχοντος οδικού δικτύου (χωματόδρομου), που ενώνει τους παραλιακούς οικισμούς: Τέρτσα-Ψαρή Φοράδα-Φαφλάγγο-Άρβη-Τροχάλιο-Καψάλιο-Κερατόκαμπος. Οι εργασίες ξεκίνησαν από τα Τέρτσα.

Οι κάτοικοι της περιοχής, που χρόνια τώρα ζουν το δράμα και τις ζημιές που υφίστανται στα τροχοφόρα τους αλλά και στη μεταφορά των προϊόντων τους, δέχτηκαν με ανακούφιση την έστω και προσωρινή αυτή λύση. Είναι συγκινητική η συμπάραστασή τους στις Τεχνικές

Υπηρεσίες και η συμμετοχή τους σε προσωπική εργασία αλλά και οικονομική ενίσχυση από τον συνεταιρισμό Συκολόγου και από τους παραγωγούς της περιοχής. Δεν παύουν όμως να διατηρούν τις ανησυχίες τους. Και αν ακόμη αποκατασταθεί η σχετική βατότητα στο τμήμα αυτό, η μη διαμόρφωσή του, όπου χρειάζεται, και η έλλειψη ασφαλτικού θα έχουν ως συνέπεια, με τις πρώτες βροχές του φθινοπώρου, το κατάστρωμα του δρόμου να επανέλθει στην ίδια κακή κατάσταση.

Γι' αυτό και επιμένουν να προχωρήσει σύντομα η διαμόρφωσή του με τον ίδιο τρόπο που γίνεται μέχρι σήμερα από τον Τσούτσουρο ως τον Κερατόκαμπο.

ΔΕΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΛΑΜΙΟΥ ΚΑΙ ΑΜΙΡΩΝ-ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Μεταξύ των έργων που δεν χρηματοδοτούνται στο Νομό Ηρακλείου, είναι και τα φράγματα Καλαμιών και Αμιρών - Αγίου Βασιλείου. Σύμφωνα με την απάντηση του υπυπουργού Γεωργίας κ. Βρεττού σε ερώτηση που κατέθεσαν στη Βουλή οι βουλευτές κ.κ. Σαρρής, Κουράκης και Φραγκιαδουλάκης, γιατί, όπως αναφέρει ο κ. Βρεττός, δεν είναι έγγραμμένα σε πρόγραμμα κατασκευής του υπουργείου Γεωργίας και ως εκ τούτου επί του παρόντος δεν είναι δυνατή η χρηματοδότησή τους. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του προγράμματος για το Γ' Κ.Π.Σ., τα προτεινόμενα έργα θα τεθούν υπόψη της επιτροπής κατάρτισης, που θα εξετάσει τη δυνατότητα ένταξής τους στο πρόγραμμα μαζί με άλλα ανάλογα αιτήματα.

Σημειώνεται ότι «Για να γίνει η ένταξη ενός έργου σε πρόγραμμα, αυτό θα πρέπει να παρουσιάζει ωριμότητα (να υπάρχει έγκριση όλων των απαιτούμενων μελετών) και να βρίσκεται εντός του ορίου του συγκεκριμένου μέτρου του

προγράμματος».

Όμως ο Γεν. Γραμματέας της Περιφέρειας Κρήτης σε επιστολή του στα Β.Ν. 30 Ιουλίου 1998 αναφέρει: «Για τα δυο φράγματα (Αμιρών και Καλαμιών) προϋπολογισμού 2,8 δισ. δρχ. και 2,7 δισ. δρχ. αντίστοιχα, που είναι αρμοδιότητα του υπ. Γεωργίας, υπάρχουν έτοιμες μελέτες». Τώρα για το τι συνέβη, από τον Ιούνιο που υπήρχαν έτοιμες μελέτες ως το Φεβρουάριο, για να βρεθούν τα φράγματα Καλαμιών και Αμιρών χωρίς ωριμότητα, χρειάζεται να γίνει μια υπεύθυνη ενημέρωση των κατοίκων της περιοχής που πρόκειται να εξυπηρετηθούν από τα φράγματα αυτά. Παράλληλα θα πρέπει να επιδιωχθεί, από κάθε υπεύθυνο και ιδιαίτερα από τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς, να υλοποιηθεί η πρόθεση της περιφέρειας Κρήτης: «Εαν δεν γίνει εφικτή η χρηματοδότησή τους από το Υπουργείο Γεωργίας, θα προταθούν για ένταξη στο Γ' Κ.Π.Σ.» όπως αναφέρει ο κ. Βαλασόπουλος στην επιστολή του προς τα Β.Ν.

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ

Στη συνάντηση κλιμακίου του υπουργείου Εσωτερικών με τους δημάρχους της Κρήτης τον περασμένο Νοέμβριο, ανακοινώθηκε ότι ήταν έτοιμα 1200 μηχανήματα (μπουλτόζες, γκρέντερ, αυτοκίνητα φορτηγά, λεωφορεία κ.ά.), για να παραδοθούν στους νέους δήμους της Κρήτης. Αρχές Ιανουαρίου είχε ανακοινωθεί η κατανομή τους. Για το Δήμο Βιάννου αναφέρθηκαν 1 γκρέντερ, ένα φορτηγό του 1 τόνου και ένα λεωφορείο. Αυτά σύμφωνα με την ανακοίνωση της κατανομή θα παραδιδόνταν στα τέλη Ιανουαρίου. Η ημερομηνία αυτή μεταφέρθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου, αλλά σε μικρότερο αριθμό. Απ' ό,τι φαίνεται όμως, αυτά αποτελούσαν ίσως ευσεβείς πόθους και σχεδιασμούς επί χαρτού.

Ας ευχηθούμε να υλοποιηθούν έστω και τώρα τα όσα, στις 19/2/99, «ο περιφερειάρχης κ. Βασίλης Βαλασόπουλος ανακοίνωσε στους δημάρχους για τα οχήματα που ο κάθε δήμος μπορεί να πάρει και να χρησιμοποιήσει, τέλη Φεβρουαρίου ή αρχές Μαρτίου».

Πώς όμως ο Δήμος Βιάννου μπορεί να χρησιμοποιήσει τα οχήματα που θα του δοθούν, αφού μπροστά του έχει ν' αντιμετωπίσει τη χρονοβόρα διαδικασία της πρόσληψης προσωπικού;

Αυτό και πολλά άλλα ερωτηματικά προβληματίζουν τους κατοίκους του Δήμου Βιάννου για τον τρόπο και το ρυθμό που η πολιτεία αντιμετωπίζει τις ανάγκες της περιοχής τους, αλλά και την υποχρέωση να επαγρυπνούν και να διεκδικούν τα όσα δικαιούνται.

ΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΗΣ ΑΡΒΗΣ

Μια από τις ωραιότερες φυσικές καλλονές στην επαρχία Βιάννου, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Κρήτης, είναι το Φαράγγι της Άρβης.

Πολύ θεαματικό, με πλάτος λίγα μόνο μέτρα, μεγάλος βρα-

τοδότησης δεν προχώρησε, ώστε να κατασκευασθεί το μονοπάτι. Και όμως η Περιφέρεια Κρήτης μπορεί ασφαλώς να χορηγήσει το μικρό ποσό που χρειάζεται για να υλοποιηθεί η μελέτη ή να δώσει όποια άλλη

χώδης όγκος ύψους 454 μέτρων, με απότομες και τις δυο πλευρές που το κάνουν αδιάβατο. Υπάρχει όμως η δυνατότητα με μικρή παρέμβαση, χωρίς ν' αλλοιώνεται το περιβάλλον, να κατασκευαστεί μικρό μονοπάτι, για να μπορεί να το περπατήσει ο επισκέπτης.

Η Δασική Υπηρεσία Ηρακλείου έχει προχωρήσει στη μελέτη κατασκευής ενός τέτοιου μονοπατιού, που θα διευκολύνει τον επισκέπτη να το διασχίσει. Θ' αποτελέσει έτσι ένα ακόμη κίνητρο, για κάθε ντόπιο ή ξένο, να επισκεφθεί την περιοχή και να παραμείνει σ' αυτήν περισσότερο χρόνο.

Η μελέτη της Δασικής Υπηρεσίας, όπως έγινε γνωστό, από έλλειψη σχετικής χρημα-

τικής, αρκεί να προχωρήσει σύντομα η κατασκευή του προβλεπόμενου μονοπατιού και ν' αξιοποιηθεί τουριστικά μέσα στο 1999. Υπάρχουν πολλά περιθώρια γι' αυτό.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Βιάννου ας προχωρήσει και στα δικά του διαβήματα, ώστε να συντομευτούν οι όποιες διαδικασίες πρέπει να γίνουν, για να δούμε σύντομα δεκάδες ή κι εκατοντάδες εκδρομείς να διασχίζουν το φαράγγι, για να φτάσουν στην Άρβη, όπου θα τους περιμένει το αυτοκίνητό τους κι αφού φάνε το ψάρι του Λιβυκού που θα 'χουν παραγγείλει, να συνεχίσουν το δρόμο τους ή να παραμείνουν και για μπάνιο, ύπνο και ανάπαυση.

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Άστατος ήταν ο καιρός και το μήνα Φλεβάρη, στην περιοχή της επαρχίας. Ηλιοφάνεια πολλές ημέρες, τις περισσότερες όμως σε χαμηλή θερμοκρασία. Δεν έλειψαν και πάλι οι βοριάδες επί αρκετές ημέρες. Η βροχή που έπεσε θεωρείται για την εποχή σχετικά ικανοποιητική κι αν το Μάρτιο και Απρίλιο έχουμε αντίστοιχη βροχόπτωση, όλοι πρέπει να είναι αισιόδοξοι για τη νέα χρονιά.

Τα βροχόμετρα της επαρχίας μέχρι και τις 28 Φεβρουαρίου κατέγραψαν:

Στην Άρβη	270 χιλ.
Στον Κερατόκαμπο Α	342 χιλ.
Στον Κερατόκαμπο Β	335 χιλ.
Στο Γυμνάσιο	542 χιλ.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΚΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΑ Β.Ν.

Κων/νος Αλεξαντωνάκης 5.000, Εμμ. Πολ. Λουλάκης 2.000, Χαράλ. Προκοπάκης 3.000, Δέσποινα Κριαράκη 2.000, Αρσινόη Λεκάκη 5.000, Νικήτας Ν. Λουλάκης 2.000, Ελένη Γελασάκη 5.000, Ηλέκτρα Χατζάκη 5.000, Μαίρη Κονσολάκη 5.000, Αμιλία Χατζάκης 10.000, Μπάμπης Μαστρογιωργάκης 5.000, Γεώργ.Καραγιωργάκης 2.000, Μιχαήλ Κονταράκης 1.000, Γεώργ. Βαβουρανάκης 3.000, Αδάμ Αγαπάκης 5.000, Νίκος, Ελένη, Τηλέμαχος και Μαρία Μπιτσακάκη-Ανδριωτή 10.000, Δήμος Παπαδημητρόπουλος 15.000, Ιωάν. Σπ. Αγαπάκης 10.000, Μιχ. Αρ. Πνευματικάκης 5.000, Φωφώ Εμμ. Αγαπάκη 1.000, Γεώργιος Χ. Παπαματθαϊάκης 10.000, Τζήνα Λεβέντη 2.000, Χρυσούλα Αγγελή 5.000, Εμμ. Φρ. Νοδάρης 10.000, Εμμ. Παπαδοκαλάκης 3.000, Αδαμάντιος Παπαδοκαλάκης 5.000, Εμμ. Τσαγκαράκης 1.000, Πέτρος Ζωάκης 1.500, Ευαγγελία Μετεντζόγλου 1.500, Μιχ. Ζωάκης 1.000, Βασ. Εμμ. Ζερβουδάκης 5.000, Γεώργιος Αγαπάκης (Σητεια) 5.000, Μύρων Αγγελάκης 5.000, Πολύβιος Νοδάρης 5.000, Οικονόμεια Διομήδη Στειακάκης 5.000, Ρένα σύζ. Γ. Καπετανάκη 10.000δρχ.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

Από τον ΟΓΑ τέθηκαν σε εφαρμογή έξι διατάξεις του νέου ασφαλιστικού νόμου 2676/99, που αφορούν την ασφάλιση αγροτών.

Οι διατάξεις αυτές προβλέπουν:

- Στην ασφάλιση του ΟΓΑ μπορούν να υπάγονται οι αγρότες που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, αντί του 21ου έτους που ίσχυε μέχρι σήμερα (άρθρο 67 του Ν. 2676/99, ΦΕΚ1/5-1-999).

- Από τις 2-9-98 ασφαλιζονται στον ΟΓΑ οι εργάτες γης που ήταν ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ (άρθρο 27, Ν. 2639/98 ΦΕΚ 205/2.9.98). Επίσης ασφαλιζονται προαιρετικά στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών οι απασχολούμενοι με αγροτικές εργασίες, οι οποίοι είναι και συνταξιούχοι από έμμεσο δικαίωμα από άλλο φορέα (άρθρο 20, Ν. 2656/97 ΦΕΚ 270/24-12-97).

- Τη σύνταξη του ανασφάλιστου υπερηλίκου, που χορηγείται από τον ΟΓΑ, δικαιούνται κατ' εξαίρεση τα ανασφάλιστα άτομα που παίρνουν βοήθημα ή σύνταξη, ίδια η μικρότερη της σύνταξης του ΟΓΑ του Ν. 4169/91. Στην περίπτωση ζευγαριού ισχύει αν παίρνει ο ένας ή και οι δυο σύζυγοι σύνταξη ή βοήθημα από οποιαδήποτε πηγή μικρότερο της σύνταξης του ΟΓΑ (άρθρο 20 Ν. 2656/97).

- Οι ανταποκριτές του ΟΓΑ παίρνουν την εφάπαξ αποζημίωσή τους κατά το χρόνο που απαλλάσσονται από τα καθήκοντά τους, ενώ για τον πλεονάζοντα χρόνο υπηρεσίας, πέραν της τετραετίας, καταβάλλεται ανάλογο ποσοστό αποζημίωσης (άρθρο 67, Ν. 2676/99, ΦΕΚ 1/5-99).

- Από τις διατάξεις του άρθρου 62 του Ν. 2676/99 ΦΕΚ 1/5-1-99), σχετικά με τη σύνταξη αιτία θανάτου, εξαιρούνται οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι του ΟΓΑ.

- Τα βιβλιάρια υγείας του ΟΓΑ που κατέχουν οι εν ενεργεία ασφαλισμένοι, καθώς και τα προστατευόμενα μέλη αυτών, θα ισχύουν χωρίς θεώρηση μέχρι τις 31/3/99.

ΣΥΝΤΑΝΤΗΣΗ 5 ΔΗΜΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΠΕΖΑ-ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙ-ΒΙΑΝΝΟΣ-ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ

Πραγματοποιήθηκε στις 5 Φεβρουαρίου η προγραμματισμένη από τον Νοέμβριο του 1998 συνάντηση των δημάρ-

Ν. Καζαντζάκη κ. Ρ. Κυπριωτάκης, Αρκαλοχωρίου Χαρ. Γιαννόπουλος και Ιεράπετρας κ. Χριστοφοκάκης.

Από την συνάντηση των Δημάρχων

Φώτο: Μανώλης Σπανάκης

χων, που οι περιοχές τις οποίες εκπροσωπούν θα εξυμνηθούν με την κατασκευή του οδικού δικτύου Ηράκλειο-Άγιος Σώζων-Πεζά-Αρκαλοχώρι-Βιάννος-Ιεράπετρα.

Η μεγάλη συμβολή, που θα έχει στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής των 5 αλλά και άλλων δήμων, η κατασκευή γησε στη συνάντηση των δημάρχων, με σκοπό να συντονίσουν τις ενέργειές τους για να κατασκευαστεί το δίκτυο αυτό όσο γίνεται γρηγορότερα.

Η συνάντηση έγινε στο Δημοτικό Κατάστημα Άνω Βιάννου και πήραν μέρος εκτός από το δήμαρχο Βιάννου Μ. Αναστασάκη, ο δήμαρχος Αρχανών κ. Στ. Αρναουτάκης,

στη συζήτηση που έγινε, παρουσία και όλων των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Βιάννου, συμφώνησαν να διευρύνουν τη συνεργασία τους με τους δημάρχους Αστερουσίων, Θραψανού και Καστελλίου Πειδιάδος. Να ζητήσουν τη συμπάρσταση των νομαρχών Ηρακλείου και Λασιθίου και να κάνουν σχετικές παραστάσεις στην Περιφέρεια Κρήτης και τα συναρμόδια υπουργεία.

Αποφάσισαν να ζητήσουν σχετική εξουσιοδότηση από τα δημοτικά συμβούλια που εκπροσωπούν και σε νέα συνάντησή τους να προχωρήσουν στις ενέργειες που πρέπει να γίνουν.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Σε σαράντα σχολεία του Νομού Ηρακλείου γίνεται περιβαλλοντική εκπαίδευση σε διάφορα θέματα για το καθεύα. Μεταξύ αυτών είναι και το Λύκειο Βιάννου με θέμα: «Το ποτάμι και το φαράγγι της Άρβης».

Συμμετέχουν 30 μαθητές με υπευθύνους τη Λυκειάρχη κ. Σοφία Μαθιουδάκη-Μάλλιου και τους καθηγητές: Πλουμίδα Ιωάννη, Φυσικό και Χατζηανδρέου Νικόλαο, Μαθηματικό.